

Wäö ingante Itota Codito Nänö Odömongaïnö

Wäö wiimonte baï nänö adi, ante yewæmongaïnö

¹ Wëenëñedë quïnö wë wodonte baï ingatimpa, ante Itota Codito nänö odömongaïnö ante yewæmonte impa. Wængongui iñömö, Wantæ iñonte quïnö baï baquii, ante, Itota tömengä ingante në cædäni ïnänite odömoncæcäimpa, ante cædinque Itota Codito ingante edonque odömongä agacäimpa. Ayæ Itota Codito wæætë tömengä anquedo ingante, Bitö Wäö botö në cæcä weca godinque odömömi acæcäimpa, ante da pönongä ponte odömongä atabopa. ² Botö Wäömo guiquenë, Quïnö botö adïnö tömänö incæ nö impa, ante yewæmömopa. Mäninö Wængongui nänö angaïnö ante Itota Codito incæ botö ïmote edonque odömongä adïmo inte botö adobaï wiimonte baï tömänö botö adïnö ante, Nö impa, ante yewæmömopa.

³ Wængongui beyæ botö apænedö ante ii yewæmöintaa yewæmömopa. Mänintaa adinque në apænedäni näni toquinque. Ayæ mäninta botö yewæmöninö ante ëñente cædäni näni toquinque. Edæ ii maï baquïönæ wantæ iñö oo baquïnö anguënë.

*Godongämæ näni pönencabo tiøte ganca ïnäni
beyæ Wäö yewæmongampa*

⁴ Botö Wäömo iñomo ïmopa. Atiabæ iñömö wayömö wayömö incæ Codito ingante

godongämæ mïni pönencabo önompo æmæmpoqu^e
go mencabomïniya acæmïnimpa, ante botö
yewæmömopa.

Mönö Mæmpo Wængonguï wëenëñedë në
quëwengaingä inte ñöwo quëwengä incæ ayæ
wantæpiyæ quëwencæcäimpa. Tömengä Önöwoca
incæ önompo æmæmpoqu^e go mëwoga önöwocaidi
baï ëwocadongä inte Wængonguï nänö aacæ tæ
contayömö tæcætawë ïnö në ongongampa. ïnique
Mæmpocä tönö tömengä Önöwoca waadete pönö
cæda ate mïnitö gänë entawencæmïnimpa.

⁵ Ayæ adobaï Itota Codito edæ Wængonguï
ingantedö ante cöwë ædæmö pöni apænedongä
inte wængä ate täno ñäni ömæmongaingä
ingampa. Tömengä tömämæ awënë odehyeidi
näni Tæiyæ Awënë Odehye ïnongä ingampa.
Tömengä adobaï mönö ïmonte në waadete
pönénongä inte mönö wënæ wënæ cægaïnö
adinque tömengä wepæ inte mënongacäimpa.
Tömengä adobaï waadete pönö cæcä ate mïnitö
gänë entawencæmïnimpa, ämopa. ⁶ Ayæ Itota, Botö
Awënë Odehyebo nempo quëwënínque mïnitö botö
tonö godongämæ aamïni bacæmïnimpa, ante pönö
badongacäimpa. Ayæ, Botö Mæmpo Wængonguï
ingante cæcæmïnimpa, ante Itota pönö cæcä ate
mönö Wængonguï quï, ante në godömö bagaïmö
ïmompa. Tömengä ñäö baï ëmöñongante mönö
waocabo tömenganque ingante waa acæimpa.
Tömenganque cöwë në tæï piñænongä inte
quingämenque quëwëñäni ïñönänite tömengä
tömänäni Awënë ïnongä ingampa, ante mönö cöwë
angæimpa, ante Amëë, ante ämopa.

7 Ëñeedäni, tömengä edæ boguüimancodë wææñongante, tömänäni tömengä ingante acædänimpa. Tömengä ingä në timpogaïnäni incæ adobaï tömengä ingante acædänimpa. Ayæ tömämæ quëwénäni tömänäni tömengä ingante adinque Ca ca wæcædänimpa. Mänömaï baquïnö anguënë, ante botö, Amëë, ämopa.

8 Wængonguï Awënë adocanque Tömää në Cægaingä inte ïimaï angampa. “Botö Tänobo ingaïmo inte Tämämo ingüimo ïmopa.” Mänömaïnö ante në angä ïñömö tömengä wëenéñedë do quëwengaingä inte ñöwo quëwengä incæ ayæ wantæpiyæ quëwencæcäimpa.

Itota Codito në ñäö baï ëmongaingä ingante Wää näö adö

9 Botö Wäämo ïnömo ïmopa. Mïnitö tönïñabö inte botö mïnitö tönö Awënë Odeye Itota nempo quëwëningue mönö tömengä tönö godongämæ aamö ïnömö ïmompa. Botö mïnitö tönö godongämæ wæwëmö ïmö incæte mönö wæntæye ïnämaï inte ee cæmompa. Wængonguï näö angaïnö ante apænedinque ayæ, Itota mönö Codito ïnongä ingampa, ante, Nö impa, ante botö apænedö beyænque botö wää tæiwaenë Patömoto ïñömö tee mönete baï quëwentabopa.

10 Wængonguï Awënë itædë ïñonte Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ botö ïmote bæi ongonte baï cæyongä botö önöñabæ ïnö adocanque tedepämo todompeta näni ancadeca we öonte baï yedæ tæ ëñentabopa. **11** ïimaï angantapa. “Bitö

quïnö wïïmonte baï abii, ante yewæmointaa yewæmöe. Yewæmöninque wayömö wayömö incæ Codito ingante godongämæ näni pönencabo önompo æmæmpoque go mencabodäniya iñönänite tömënäni ïnänite da godöe,” ante angantapa. “Epeto quëwëñömö quëwënäni Ätämidöna quëwëñömö quëwënäni Pedegämo quëwëñömö quëwënäni Tiatida quëwëñömö quëwënäni Tadoditi quëwëñömö quëwënäni Pidadedepia quëwëñömö quëwënäni ayæ Daoditea quëwëñömö quëwënäni Codito ingante godongämæ näni pönencabo näni cabø näni cabø iñönänite bitö tömënäni ïnänite ii bitö yewæmöninta da godömi æncædänimpa.”

12 Äñongante botö, Äcänö äna ëñëmoo, ante dadi èmænte atabopa. Dadi èmæñömote yædo concædï tï wodönoincade oodo inte badöincade önompo æmæmpoque go mëa ganca ongoncade atabopa. **13** Ayæ yædo concædï tï wodönoincade ongöñömö adoyömö tæcæguedë adocanque në Waocä ëñagaingä baï inte ongongä atabopa. Tömengä doyænc oo önöwa ganca incoo mongæninque ayæ tæcæenémæ ïnö pacadeyænta oodo inte badöi ëenémængä ingantapa. **14** Tömengä ocabo tönö ocaguï iñömö dayö näämænta poni èmö baï adobaï encadinque yoguimö ñäö poni èmö baï adobaï ñäö baï encacä ingantapa. Ayæ tömengä awinca incæ gonga wo bæcote baï èmongä ingantapa. **15** Tömengä önöwa incæ yaëmenta bodonte näni änö gongapamö guii ocoi änonte ñäö èmö baï tömengä adobaï èwacä ingantapa. Tömengä tedeyongä æpæ mæ conta goyon te baï adobaï të

ëñentabopa. **16** Tömengä öönemempo tömempo incæ némöidi æmæmpoque go mëa ganca næængantapa. Ayæ tömengä öönöne ïnö yaëmë tipængaa waingamë engamë ènedinque yædæ tadete ongongantapa. Ayæ tömengä awinca incæ nænque nanguï tamonte baï ñääö baï èmongantapa.

17 Tömengä ingä adinque botö tömengä önöwa ïnö wænte baï tæ gowææntabopa. Tæ gowææñömo tömengä önompo tömempo inte botö ìmote gampodinque “Bitö guïñenämaï incæbiimpa,” ante änique edæ, “Tömää badönämaï ïñedë botö Do Quëwengaïmo ïmopa. Ayæ tömää ïnque bayedë incæ botö Ayæ Pöni në Quëwëmo incæboimpa,” ante angantapa. **18** Edæ “Botö në Quëwengaïmo ïnömo inte në wænímo incæ ñäni ömæmonte cöwë wantæpiyæ quëwëmo ïnömo ïmopa. Waodäni në wænte godinäni näni wænte ongöñömö ongöñönänite botö, Cöwë wænämaï quëwencæmïnimpä, ante botö tæi piñæmämo inte në æmo ïmopa.

19 “Mänömaï beyæ bitö wïïmonte baï bitö adinö ante quïnö ñöwo i, ante quïnö iincayæ ate baquïi, ante yewæmöe ämopa. **20** Mänii némöidi önompo æmæmpoque go mëa ganca botö öönemempo tömempo incæ mæ öñoncoo bitö adincoo ante, Æbänö i, ante bitö èñenämaï ïnönö ante botö edonque pöni apænebo èñencæbiimpa. Botö ìmote godongämæ näni pönencabo önompo æmæmpoque go mencabodäniya ïñönänite tömënäni ïnänite në aadäni baï némöidi ïnänipa. Ayæ yædo concædï ti wodönoincade oodo inte badöincade önompo æmæmpoque go mëa ganca ongoncadecoo bitö adincoo ante, Quïnö baï ïnänii, ante botö adobaï

bitö ïmite edonque pönii apænebo ate në eñëmi bacæbiimpa. Wayömö wayömö incæ botö ïmote godongämæ näni pönencabo önompo æmæmpoque go mencabodäniya iñömö tömënäni yædo concædï tü wodönoincade baï adobaï iñänipa,” ante Waocä në eñagaingä iñömö botö ïmote apænegacäimpa.

2

Godongämæ näni pönencabo tiçete ganca iñäni iñänite Itota nänö äno

Epeto iñömö quëwënäni iñänite Itota nänö äno

¹ Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Epeto iñömö Wængongui ingante godongämæ näni pönencabo iñänite në aacä acæcäimpa, ante botö äno ante iïmaï yewæmoe ämopa. ‘Botö edæ némöidi önompo æmæmpoque go mëa ganca botö önonempo tömempo në nææmo ïmo inte botö adobaï yædo concædï tü wodönoincade oodo inte badöincade önompo æmæmpoque go mencadea incade ongöñömö adoyömö tæcæguedë në cægömo ïmopa.

² “ Minitö æbänö cæminii, ante do eñëmopa. Edæ nanguï pönii cædinque münitö wæntæye iñämaï inte ee cæminipa. Minitö wïwa cædäni iñänite Baa ante quëwëminipa, ante do eñëmopa. Ayæ Wængongui nänö në da godongaïmöni ïmönipa, ante në änäni incæte iñämaï iñönänite münitö, Nåwangä iñänii, ante eñencæte ante apænte adinque, Tömënäni babæ änänipa, ante eñente wæmïnitapa. ³ Minitö wæntæye iñämaï inte ee cæminï ïmïnipa. Ayæ botö èmöwo apænete beyænque wæwëmïni incæte godömenque

godömenque cædinque münitö mümönë nangæ badämaï ïmïnipa, ante do ëñemopa.

4 “ Incæte adoque pöni mïni cædïnö wii waa abopa. Münitö edæ wii wëenëñedë baï ædæmö waadete pönemini ïmïnipa, ante awædö. **5** Edæ münitö waa cædïmini ïmïni incæte ñöwo wæatë wënæ wënæ cæmïni bamïni awædö. Mänïnö ante pönëedäni. Mänïi mïni wënæ wënæ cædïnö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pönente ñimpo cædinque münitö wëenëñedë mïni waa cægaï baï adobaï cæte quëwëedäni ämopa. Ämo ëñeninque münitö mïni wënæ wënæ cædïnö ante wædämaï ïmïni adinque botö münitö weca pömaïmopa. Pöningue mïni yædo concædi ti wodönoincade nänö ongöñömö ongöñonte botö ö ænguïmodö anguënë. **6** Incæte adoque mïni cædïnö guiquënë waa abopa. Münitö edæ Nincodaitaidi näni änäni näni cædö ante adinque piïnte ïmïnipa. Botö adobaï tömënäni näni cædö ante adinque piïnte ïmopa.

7 “ Wayömö wayömö incæ botö ïmote godongämæ näni pönencabo ïnänite Wængongui Önwoca quïnö angää, ante tömengä nänö änö ante né ëamonca ïmïni inte ëñeedäni. Wængongui waa gönea ïñömö mänïñömö adowænque quëwenguïwæ pædiwæ ïwæmpa. Tæï ëmonte né gänä cædäni ïnänite botö ïñömö, Mänïwæ inca cæncæmïnimpa, ante pædæ godoncæboimpa,’ ante mäninque ämopa,” ante Waocä né ëñagaingä ïñömö botö ïmote apænegacäimpa.

Ætämidöna ïñömö quëwënäni ïnänite Itota nänö änö

8 Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Ætämidöna iñömö Wængonguü ingante godongämæ näni pönencabo ïnänite në aacä acæcäimpa, ante botö änö ante iïmaï yewæmoe ämopa. Tömää badönämaï iñedë botö Do Quëwengaïmo ïmopa. Ayæ tömää iïnque bayedë incæ botö Ayæ Poni në Quëwëmo incæboimpa. Botö në wænimo incæ ñöwo wæætë ñäni ömæmongaïmo ïmopa.

9 “ Minitö wæwëmïni inte adobaï ömæpomïni ïmïnipa, ante botö do ëñëmopa. Incæte mïnitö nö ëamïni ïmïnipa. Oodeoidi pancadäniya, Mönitö Wængonguü ingante möni pönencabo ïmönipa, ante në änäni incæte wii mänömaï ïnänipa. Tömänäni mïnitö ïmïnite ancaa piïnte babæ änewënäni ïnänipa, ante botö do ëñëmopa. Mänïnäni iñömö Tatäna ingante näni ëñencabo inte mänömaï cædänipa töö. **10** Minitö quïnö beyæ wæwencæ cæmïni ïmïni incæte guïñënämaï iedäni. Tatäna incæ, Æbänö cæmïnii, ante acæte ante cæcä beyænque waodäni pancamïniya ïmïnite tee mönecædänimpa. Önompo tipæmpoga èönæ iñonte wæwenguümïni ïmïnipa. ïnique mïnitö mïni wænguinque wæmïni incæ cöwë pönëninque ædæmö cædäni. Mänömaï në cæmïni ïnique botö, Mïni cöwë quëwenguinta, ante poganta baï mïnitö ïmïnite pönömo æmaïmïnipa.

11 “ Wayömö wayömö incæ botö ïmote godongämæ näni pönencabo ïnänite Wængonguü Önöwoca quïnö angää, ante tömengä nänö änö ante në ëamonca ïmïni inte ëñeedäni. Wadäni adopoque wænique näni mempoga wænguumämo baï tæï ëmonte në gänä cædäni iñömö wæætë mempoga wænämaï

incædänimpa,’ ante mäninque ämopa,” ante Waocä në ëñagaingä iñömö botö ïmote apænegacäimpa.

Pedegämō iñömö quëwënäni ïnänite Itota nänö änö

12 Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Pedegämō iñömö Wængongui ingante godongämæ näni pönencabo ïnänite në aacä acæcäimpa, ante botö änö ante ïimaï yewæmöe ämopa. ‘Botö edæ yaëmë tipængaa waingamë engamë næämo ïmopa.

13 “ ‘Ædönö quëwëmïni, ante botö do ëñemopa. Tatäna contaimpa ongonte nänö aayömö adoyömö mïnitö quëwëmïni ïmïni incæte botö ïmo edæ ñimpo cædämaï quëwëmïni ïmïnipa. Mïni quëwëñömö Tatäna adoyömö quëwengä ïnique, Antipato edæ botö änö ante cöwë pönëníque ædæmö apænedongä iñongante mäniñömö quëwënäni tömengä ingante wænönäni wængantapa. Tömengä wæñedë incæ mïnitö botö ïmote edæ, Dicæ pönëmogaa, änämaï ïmïnipa.

14 “ ‘Incæte pancaa mïni cædinö wii waa abopa. Edæ pancamïniya docä Badäö nänö odömonte apænegainö ante ëñewëmïni awædö. Tömengä iñömö, Badaco godö cæcä beyænque idægoidi tee tewate baï oda cæcædänimpa, ante cædinque adocä Badaco ingante odömonte apænecä ëñente cægacäimpa. Wadäni, Mönitö wængongui cængui impa, ante näni cönöni ante, Minitö cæedäni, ante Badaco iñömö idægoidi ïnänite odömonte apænegacäimpa. Ayæ onquiyænäni tönö godö towente cæedäni, ante

odömonte apænegacäimpa. ¹⁵ Ayæ pancaminiya adobaï Nincodaitaidi näni odömonte apænedö ante ëñewëmini awædö. ¹⁶ Mänömaï beyæ mïni wënæ wënæ cædinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pönente ñimpø cæedäni. Minitö mïni wënæ wënæ cædinö ante wædämaï imini adinque botö wantæ ïñonte mïnitö weca pömaïmopa. Pöningue tömänäni näni odömonte apænedö ante né ëñewënäni ïñonänite botö önöne incæ yaëmë ënedinque yædæ tadedinque guéadö guëa cæcæboimpa.

¹⁷ “ ‘Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ näni pönencabo ïnänite Wængongui Önöwoca quïnö angää, ante tömengä nänö änö ante né ëamonca imini inte ëñeedäni. Tæi emonte né gänä cædäni ïnänite cængui mänää näni angaïnö botö wë wodöni cængui ïñonte godömo ænte cæncædänimpa. Adodäni ïnänite adobaï dica näämæntaca godömo æncædänimpa. Wa émöwo ante pemöningue mänincaa yewæmonte ingæimpa. Né ænänique mäniwo ëñenäni ïnänipa,’ ante mäninque ämopa,” ante Waocä né ëñagaingä ïñömö botö imote apænegacäimpa.

Tiatida ïñömö quëwënäni ïnänite Itota nänö änö

¹⁸ Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Tiatida ïñömö Wængongui ingante godongämæ näni pönencabo ïnänite né aacä acæcæimpa, ante botö änö ante iimaï yewæmöe ämopa. ‘Botö edæ Wængongui Wëmo ïnömo imopa. Botö awinca incæ gonga wo bæcote baï né émömo imopa. Botö önöwa incæ yaëmenta bodonte näni änö baï ñäö baï né ëwabo imopa.

19 “ ‘Minitö æbänö cæmïnii, ante mïni waadete pönënö ante mïni wede pönënö ante wadäni ïnänite mïni waa cædö ante botö do ëñëmopa. Minitö wæntæye ïnämäi inte ee cædinque godongämæ cæmïni ïmïnipa, ante ayæ, Wëenëñedë do waa cædïmïni inte ñöwo godömenque waa cæmïni ïmïnipa, ante adobaï do ëñëmopa. **20** Incæte adoque poni mïni cædïnö wii waa abopa. Onquiyængä Etabete në ëmongä iñömö edæ, Wængongui beyæ në apænebo, ante nämä incæ në angä ingante wido cædämaï ïmïni inte wæætë tömengä ingante ayæ godömenque Ao ämïnipa töö. Iñæmpa tömengä iñömö botö ïmote në cædäni ïnänite nänö odömonte apænedö beyænque oda cæte gocædänimpa, ante cæcä beyæ töménäni onquiyænäni tönö godö towente cædänipa. Wadäni, Mönitö wængongui cængui impa, ante näni cönöni cænänipa töö. Mänömai cæcædänimpa, ante mäningä onquiyængä odömonte apænecäimpa.

21 “ ‘Tömengä nänö towente cædïmämo ante, Botö wénæ wénæ cæbo inte ancaa wæwente awædö, ante pönente wabänö ñimpo cæquingää, ante botö tömengä ingante ee pänämäi intabopa. Incæte tömengä nänö wénæ wénæ cædö ante wædämaï quëwengä ingampa. **22** Ìnique botö, Tömengä ingante cæbo beyænque wénæ wénæ bate wæwencæcäimpa, ante cæcæboimpa. Ayæ tömengä nänö odömonte apænedïnö baï në ëñente cædäni iñömö tömengä tönö näni guëä godö möwënïnö ante, Mönitö wénæ wénæ cæmöni inte ancaa wæwente awædö, ante pönente ñimpo cædämaï ïnäni ìnique töménäni

ïnänite adobaï botö cæbo beyænque nanguï wënæ wënæ bate wæwëmaïnänipa. ²³ Tömengä wënäni ïnänite wænömo wæncädänimpa. ïninque wayömö wayömö incæ botö ïmote godongämæ näni pönencabo tömancabodäniya iñömö, Botö incæ töménäni näni mümöno tönö ocaidë, Æbänö pönénäni, ante në eñëmo iñömo ïmopa, ante eñencädänimpa. Ayæ mïnitö cædï baï ante adinque botö wæætë adobaï mïnitö tömämïni ïmïnite cæcæboimpa.

²⁴ “ Wamïni pancamïniya guiquenë Tiatida iñömö quëwëni ni inte mäningä onquiyængä näno odömonte apænedö ante mïnitö në pönénämaï ïmïnipa. Ayæ Tatäna wë wodontë näno angaïnö ante eñenämaï ïmïnitapa. ïninque botö mïnitö ïmïnite iïmaï ämopa. Mïnitö teëmë mongænc oo mongænte gote baï wædämaï incæminimpa, ante wadö ante änämaï incæboimpa. ²⁵ Wæætë botö ocaë ëmænte wæænganca mïnitö edæ do mïni pönënö ante ñimpo cædämaï iedäni. Mäninque ämopa.

²⁶ “ Inguipoga ïnque baganca ædänidö botö änö në cædönäni inte tæï ëmonte në gänä cædäni ïnänite botö pönö cæbo ate töménäni nämä tæï piñænäni badinque tömämæ quëwënäni ïnänite në änäni bacædänimpa. ²⁷ Botö Mæmpo botö ïmote pönö cæcä beyænque Awënë badinque nämä tæï piñænte inte në ämo baï botö adobaï töménäni ïnänite pönö cæbo beyænque awënëidi badinque aacædänimpa. Tæiyæ awënë tömengä nempo quëwënäni ïnänite aacä baï tömengä iñömö tömämæ quëwënäni ïnänite, iïmaï cæedäni,

ante aacæcäimpa. Dai inte bæte cængæmö tæi ænacä nancate baï cædinque tömengä adobaï wabæca wabæca quëwënäni ïnänite nangui pante cæcæcäimpa. ²⁸ Mäninäni ïnänite botö adobaï wadaamö ñääö bayonte apäimö incæ godömo æncædänimpa.

²⁹ “ ‘Wayömö wayömö incæ botö ïmote godongämæ näni pönencabo ïnänite Wængongui Önöwoca quïnö angää, ante tömengä nänö änö ante né ëamonca ïmini inte ëñeedäni,’ ante mäninque ämopa,” ante Waocä né ëñagaingä iñömö botö ïmote apænegacäimpa.

3

Tadoditiidi ïnänite Itota nänö änö

¹ Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Tadoditi iñömö Wængongui ingante godongämæ näni pönencabo ïnänite né aacä acæcäimpa, ante botö änö ante iïmaï yewæmoe ämopa. ‘Wængongui Önöwoca incæ önompo æmæmpoque go mëwoga Önöwocaidi ëwocadongä ingampa. Botö iñömö tömengä ingante né ëwocate quëwengaïmo inte némöidi önompo æmæmpoque go mëa ganca ïnäni né nææente ingaïmo ïmopa.

“ ‘Ininque, Minitö æbänö cæmïnii, ante do ëñemopa. Minitö mümïni quëwëmïnipa, ante wadäni apænedäni incæte mïnitö wii waa cæte quëwëmïni inte do wængäñäni baï ïmïnipa töö.

² Edæ, Botö Wængongui ayongä mïni cædinö wii eyepæ cæmïnipa, ante adinque botö, Ñäni ömæmöedäni, ante ämopa. Ñäni ömæmöninque

münitö, Ayæ müñäni quëwënäni incæ në wæncæ cædäni baï badäni incæte tömënäni wænämäi inte wæætë tæimö bacædänimpä, ante cæedäni.

³ Mänömaï beyæ, Quiëmë do ænímïni baï ïmïnii, quiëmë ante do ëñëmïnii, ante mäninö ante wæætë adodö ante pönëedäni. Pönëningue münitö mäninö ante ëñente cæedäni. Ayæ müni wënæ wënæ cædinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pönente ñimpo cæedäni. Wæætë münitö wii ñäni ömæmonte baï ïmïni ate wædinque botö incæ münitö weca awëmö në ængä baï pömaimopa. Ayæ, Awëmö në ængä æyedënö ponguingää, ante ëñënämäi ïnäni baï botö adobai münitö ëñënämäi ïñömïni münitö weca awëmö ponguimo apa quëwëmïnii.

⁴ “ ‘Incæte Tadoditi ïñömö müni quëwencabo ïñöminite pancadäniya tömënäni weocoo wentamö nämönämäi baï ïnïnäni inte në waa cæte quëwënäni. Mäninäni waa cæte quëwënäni beyæ eyepæ ïnönäni inte weocoo näämæntacoo mongænte botö müñæ gocædänimpä. ⁵ Në tæi èmonte gänä cædäni ïñömö adobai weocoo näämæntacoo mongæncædänimpä. Ayæ, Quëwenguinta, ante Wængongui nänö yewæmongaintaa mäninäni èmöwo do yewæmöi ïnique botö cöwë wadæ cædämäi incæboimpä. Wæætë botö Mæmpo Wængongui weca ayæ tömengä anquedoidi weca botö, ïnäni botö müñæ gogaïnäni ïnänipa, ancæboimpä.

⁶ “ ‘Wayömö wayömö incæ botö ïmote godongämæ näni pönencabo ïnänite Wængongui Önöwoca quïnö angää, ante tömengä nänö änö

ante nē ëamonca ïmïni inte ëñeedäni,’ ante mäninque ämopa,” ante Waocä nē ëñagaingä iñömö botö ïmote apænegacäimpa.

Pidadedepiaidi ïnänite Itota nänö änö

7 Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Pidadedepia iñömö Wængongui ingante godongämæ näni pönencabo ïnänite nē aacä acæcäimpa, ante botö änö ante ïimaï yewæmöe ämopa. ‘Botö edæ nē Tæiyæ Waëmö ingaïmo ïmopa. Nö ante cægaïmo inte botö docä Awënë Dabii nänö wi ænequï nē næængaïmo ïmopa. ïnique quïnö odemö botö wi ænebo incæ mänïnemö wacä ædö cæte tee mönequingää. Ayæ quïnö odemö botö tee mönebo incæ mänïnemö wacä ædö cæte wi ænequingää.

8 “ Minitö æbänö cæmïnii, ante do ëñëmopa. Minitö cæcæmïnimpa, ante botö odemö wi ænête baï cæbo aedäni. Æcänö mänïnemö wæætë tee mönequingää. Edæ dæ angampa. Minitö wii tæï piñæmïni ïmïni incæte botö angaïnö ante ëñente cæmïni inte botö ëmöwo ante, Dicæ ëñëmöniya, ante änämaï ïnïmïni ïmïnipa. Botö do ëñëmopa.

9 Möni oodeocabo ïmöni incæ pancadäniya, Mönitö Wængongui ingante möni ëñencabo ïmïnipa, änäni incæte ïnämaï ïnänipa. Wæætë töménäni iñömö babæ änewënäni ïnänipa. Tatäna ingante näni ëñencabo ïnänipa töö. Botö godö cæbo ate adodäni minitö weca ponte münitö önöwa gäänë ædæ wææncædänimpa. Ayæ, Botö münitö ïmïnite nē waadete pönengaïmo ïmopa, ante botö godö odömömo ëñencædänimpa.

10 Minitö ïmïnite, Ee cædinque wæntæye ïnämaï

iedäni, ante botö angaïnö ante ëñente në cædïmïni ïmïni adinque botö wæætë mïnitö ïmïnite wææ aacæboimpa. Inguiipoga quëwënäni tömänäni näni wæwenguïmämo ancaa baquïnö anguënë. Edæ Tatäna, Æbänö quëwënänii, ante acæte ante cæcä ate näni wæwëñedë botö ïñömö, Mïnitö wæwënämäi incæmïnimpa, ante mïnitö ïmïnite wææ aacæboimpa.

11 “ ‘Botö oo ocæ ëmænte ponguïmo ïmopa. Wængonguï poganta nänö godonguinta, ante mïnitö ïmïnite godongä æncæmïnimpa. Mäninta mïni ænguinta ïñömö wacä ñenämaï incæcäimpa, ante mïnitö mïni entawënö ante godömenque godömenque ñimpo cædämaï iedäni. **12** Botö cæbo ate waodäni tæi ëmonte në gänä cædäni ïñömö tömëmo Wængonguï tæiyæ waëmö oncönë wantæpiyæ quëwenguïnänidö anguënë. Tömänäni Wængonguï weca cówë quëwente taodämaï incædänimpa. Tömänäniya botö Wængonguï ëmöwo yewæmoncæboimpa. Mïi Eedotadëe näni äñömö ïñömö botö Wængonguï nänö quëwëñömö ïñonte mänii tömengä nänö quëwëñömö incæ öönædë ïnö da pönongä wæængæimpa. Mänii Wængonguï nänö quëwëñömö ëmöwo botö adobaï tömänäniya yewæmoncæboimpa. Ayæ botö wawo botö ñöwo pemongaïwo adobaï tömänäniya yewæmoncæboimpa.

13 “ ‘Wayömö wayömö incæ botö ïmote godongämæ näni pönencabo ïnänite Wængonguï Önöwoca quïnö angää, ante tömengä nänö änö ante në ëamonca ïmïni inte ëñeedäni,’ ante mäninque ämopa,” ante Waocä në ëñagaingä

iñömö botö ïmote apænegacäimpa.

Daoditeaidi ïnänite Itota nänö änö

14 Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Daoditea iñömö Wængonguï ingante godongämæ näni pönencabo ïnänite në aacä acäcäimpa, ante botö änö ante ïimaï yewæmöe ämopa. ‘Botö èmöwo Amëe, ante pemongaïmo inte botö cöwë, Näwangä impa, ante në cöwë ædæmö apænegaïmo ïmopa. Wëenëñedë Wængonguï nänö badongäñedë mäniñedë botö tömengä tönö godongämæ badongaïmo beyænque tömengä nänö badongaincoo tömancoo Awënë badinque botö në ämo ïmopa.

15 “ Minitö æbänö cämñii, ante do ëñëmopa. Yogiipæ baï ïnämaï ïmïni incæte ocoi ämæ baï adobaï ïnämaï ïmïnipa töö. ïñæmpa yogiipæ baï ïmïnipa diyæ waa aquimoo. Edæ ocoi ämæ baï ïmïnipa diyæ waa aquimoo. **16** Minitö yogiipæ baï ïnämaï ïmïni incæte ocoi ämæ baï ïnämaï ïmïni inte wæætë wii eyepæ cämñi inte gänë ämæ baï ïmïnipa töö. Mänömaï beyæ botö edæ tömëmo öönë towæ tänonte baï mïnitö ïmïnite adobaï wido cæcæ cæbo apa quëwëmñii. **17** Minitö, Mönitö nanguï éamöni ïmönipa, ante ämïnipa. Edæ, Tömëmöni mäinc oo gæte da wëninque eyepæ éamönipa, ante ämïnipa. ïñæmpa mänïnö ante wapiticæ pönente ämïnipa. Minitö mïni wæwënö incæ ëñënämaï ïmïnipa töö. Minitö æbänö bate cämñii, ante adinque wadäni, Minitö wodi, ancædänimpa. Ömæpodäni baï ïmïni inte mïnitö babetamönäni baï ïmïni inte Ömaadäni baï ïmïni incæte, Mänömaï ïmönipa, ante ëñëmñiyaa.

18 “ ‘Mänömaï beyæ botö, ïïmaï cæedäni, ante waadete ämopa. Botö pönö cæbo beyænque mïnitö wæætë waa bate baï nanguï cæcæminimpa, ämopa. Mäninö botö pönö cædö iñömö oodo gongapamö aca podonte ate waämö oodo bate baï impa. ïninque mïnitö, Mönitö nanguï ëamöni bacæmönimpa, ante cædinque botö weca ponte tömömo oodo ante godonte æedäni. Ayæ, Ömaamöni ïnämaï incæmönimpa, ante guingo imönämaï incæmönimpa, ante mïnitö botö weocoo näämæntacoo godonte ænte mongæedäni. Ayæ mïnitö, Awinca waa acæimpa, ante cædinque tömömo awinca cönömööimæ godonte æninque cönömöedäni.

19 “ ‘Botö né waadete pönänäni ïnänite botö püinte ämo inte adobaï pante cæbo ïmopa cæminii. Mïnitö nanguï cædinque mïni wënæ wënæ cædïnö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pönente ñimpø cædäni. **20** Ëamonca ëñeedäni. Botö incæodemö yabæ ïnö ongonte baï waomïni mïmïno a ongöñinque, Wi ænequï, ante aa peyömo waocä æcämenque incæ ëñenique odemö wi ænete botö ïmo, Pö guiie, angä ïninque botö iñömö edæ tömengä mïmönë pö guiicæboimpa. Tömengä mïmö botö oncö baï iñonte botö tömengä tönö cænte baï cöwë quëwencæboimpa. Ayæ tömengä wæætë botö tönö cænte baï cöwë quëwencæcäimpa. **21** Botö tæï ëmonte né gänä cægaïmo inte botö Mæmpo nänö aacæ tæ contaimpaa tömengä tönö guëa tæ contagäimo baï né tæï ëmonte né gänä cædäni iñömö adobaï botö tömömo aacæ tæ contayömo

botö tönö godongämæ tæ contacædänimpa, ante
ämo adopaa tæ contaquïnäni.

22 “ ‘Wayömö wayömö incæ botö ïmote godongämæ näni pönencabo ïnänite Wængonguï Önöwoca quïnö angää, ante tömengä nänö änö ante tömënäni né ëamonca ïmïni inte ëñeedäni,’ ante mäninque ämpa,’ ante Waocä né ëñagaingä iñömö botö ïmote apænegacäimpa.

4

Öönædë iñömö Wængonguï ingante watapæ apænedäni

1 Botö Wäömo iñomo inte ayæ ate æmö ayömote öönædë iñö odemö wi ænete atabopa. Todompeta näni ancadeca we öonte yedæ tē baï tedepåmo täno botö ëñenïnö iñömö ñöwo wæætë adopämö botö ïmote ïimaï änique, “Iñömö pö æe. Æñomite botö, Ayæ ate quïnö baquïnë inguii, ante bitö imite edonque odömömo acæbiimpa,” angantapa.

2 Mäninö ante änongä Wængonguï Önöwoca incæ botö ïmote bæi ongonte baï cæyongä botö wïlomite baï adinque ïimaï atabopa. Öönædë iñö Awënë tæ contaimpa ayömo adocanque mäniñömö tæ contacæ atabopa. **3** Mäningä adoyömö né tæ contadongä iñömö dica ñäö baï ëmonca baï adobaï ëmongä ingantapa. Aatape näni äninka baï codönadina näni äninka baï mäninca mencaa ñäö baï inca baï tömengä adobaï ëmongä ingantapa. Awënë tæ contaimpa iñömö daimë dica baï etëmedada näni äninka ëmonca baï inte æidämæ waïmë pöni gongæmënimpa.

4 Mänimpa Awënë nänö aacæ tæ contaimpa

waimpacoo bæinticoatodo ganca mänimpopacoo mäniñömö godämæ a ongompapa. Adopacoo iñömö në aadäni në Picænäni bæinticoatodo ganca mänimpodäni tæ contadinque näämæntacoo mongæninque poganta oodo inte badointa da wencate a ongönänitapa. ⁵ Awënë tæ contaimpa iñö näinte yædæ yædæ ta gote detæbo tæi tæi tæ tæñonte yedæ poni änimpaa. Ayæ Awënë tæ contayömö tæcætawë iñö ti wodönoincade önompo æmæmpoque go mencadea wocædöincadecoo a ongönimpaa. Wængongui Önöwoca incæ önompo æmæmpoque go mëwoga Önöwocaidi baï éwocadongä inte mänincadecoo baï ingampa.

⁶ Ayæ Awënë tæ contaimpa tæcætawë iñö adobaï gäwapæntibæ baï iñonte awocawænta baï iñimpaa. Ayæ Awënë tæ contaimpa iñömö müñäni quëwënäni mënaa go mënaa iñäni godämæ a ongönänitapa. Mäninäni iñömö tæcætawë iñö önöñabæ iñö tömäo awinca èmönäni atabopa. ⁷ Tänocä müingä quëwengä botö adingä iñömö nëöö baï èmongampa. Ayæ wacä müingä quëwengä botö adingä iñömö wagada mæmpo baï èmongampa. Wacä müingä quëwengä botö adingä iñömö tömengä awinca waocä awinca baï èmongampa. Ayæ tömangä müingä quëwengä botö adingä iñömö guingämöwæ pao pao gocä baï atabopa. ⁸ Mëa go mëa müñäni quëwënäni incæ adocanque adocanque önompo æmæmpoque go adoguënepænque èmænte quëwënäni iñänipa. Ayæ adodäni inte tömënäni baonga godämæ tömanga nanguï poni awinca èmonte ænömengadænguënepæ incæ awinca adobaï èmönänipa. Mäninäni edæ

itædë woyowotæ ñimpo cædämaï inte iïmaï ante ämotamïni änänipa.

“Bitö Tæiyæ Waëmö Awënë ïmidö, bitö Tæiyæ Waëmö Awënë ïmidö, ante ämönipa.

Wængonguï Awënë bitö adobique Tömää në Cæbi
inte

wëenëñedë do në quëwengaïmi ïmi ñöwobi
adobi ïnömi inte ayæ wantæpiyæ cöwë
quëwencæbiimpa.”

Ante ämotamïni ante cöwë änänipa.

9 Awënë tæ contaimpaa në tæ contadongä
inte në wantæpiyæ cöwë quëwengaingä ingante
apænedinque mëa go mëa mïïnäni quëwënäni
ïñömö iïmaï ante apænedänipa. Bitö ñäö ëmömi
ïmipa, ante apænedinque tömënäni, Bitö ïmite
waa amönipa. Mönitö bitö ïmi waa ate pönente
apænemönipa, ante apænedänipa. **10** Mänömaï
ante apæneyönäni në aadäni në Picænäni ïñömö
bæinticoatodo ganca mänimpodäni Awënë tæ
contaimpaa në tæ contadongä inte në wantæpiyæ
cöwë quëwengaingä weca ædæ wææninque
tömengä ingante, Bitö Wængonguï Awënë ïmidö
anguënë, ante watapæ apænedinque tömënäni
poganta gä æncadinque Awënë tæ contaimpa gäänë
cö cædinque iïmaï ante ämotamïni ante änänipa.

11 “Bitö ïñömö mönitö Wængonguï Awënë ïmidö,
ämönipa. Bitö badöinénö, ante pönente in-
gaïmi inte öönædë ongönäni tönö inguipoga
ongönäni tönö tömänäni ïnänite badongaïmi
ïmipa.

Bitö wii badömi baï tömänäni badongaïnäni
quëwënämaï dæ ancædönänimpa.

Mänömaï beyæ bitö eyepæ ïñomi ïñömite, Bitö ñääö
ëmomidö anguenë, ante mönitö bitö ïmite
waa amönipa.

Bitö nämä tæi piñænte në cæbi ïmidö, ante bitö
ïmite ämönipa,”
ante ämotamini ante änänipa.

5

Wængongui Codotedo yewæmöinta wi æmpocampa

¹ Ayæ Awënë nänö aacæ tæ contaimpaa në
tæ contacæ ïñömö tömengä öönöempo tömempo
incæ yewæmöinta dadi ompointa næængä
atabopa. Mäninta tipäataa yewæmöinta impa.
Adotaa yæwedeta ïñömö guiñenca baï inte tee
bædinta önompo æmæmpoque go mentaa ïnimpa.

² Ayæ Wængongui anquedo adocanque në
tæi ëmongaingä inte yedæ aa pecä atabopa.
“Mäninta dadi ompointa wi æmpoquii, ante
æcänö nö waa pöni ïnongä inte eyepæ inte tee
bædedinta wää wää ænete wi æmpoquingää,”
angantapa. ³ Ayæ öönædë incæ inguipoga incæ
tadömengadænga incæ cöwä ayönäni, Æcänö
mäninta wi æmpoquingää, cæncadenta ïnö æcänö
aquiringää, ante edæ dæ angantapa. ⁴ Æcänö nö
waa pöni ïnongä inte eyepæ inte dadi ompointaa
wi æmpoquingää ïñömö edæ dæ angampa.

Cæncadenta ïnö æcänö aquiringää ante dæ angampa,
ante adinque nangui pöni Ca ca wætabopa. ⁵ Ca
ca wæbo adinque në aadäni në Picænäni ïñönäni
adocanque në Picængä incæ botö imo, “Wædämäï
ie. Wæætë cöwä ae, angantapa. Adocanque
onguiñængä ïñömö mäninta wi æmpoquingä a

ongongampa. Awënë Dabii Pæingä incæ tömengä ïñömö docä Oodaa pæinäni näni cabø ïñonte né néöö baï tæi émönongä inte né gänä cæcä ingaingä ingampa. Tömengä ïñömö edæ eyepæ inte tee bædedinta önompo æmæmpoque go mentaa wi æmpodinque dadi ompointa wi æmpocæcäimpa," angantapa.

⁶ Ayæ Wængongui Codotedo näni wænönäni né wæningä baï ingä atabopa. Tömengä Awënë Wængongui nänö aacæ tæ contayömö tæcæguedë ongöñongä miñnäni quëwënäni mënaa go mënaa ïnäni tönö né aadäni né Picænäni godämë a ongönäni atabopa. Tömengä ïñömö önömoncawæncoo önompo æmæmpoque go mëwää émoncadinque awinca önompo æmæmpoque go mémonga émongacäimpa. Edæ Wængongui Önówoca incæ önompo æmæmpoque go mëwoga önówocaidi baï nänö éwocadö baï mänii awincacoo ïnänipa. Adodäni önówocaidi ïnänite inguipoga da pönongä pöninque tömënäni inguipoga tömämæ gote cæwodäni ïnänipa. ⁷ Ayæ Wængongui Codotedo ïñömö Awënë tæ contayömö pöninque né tæ contadongä önonempo tömempo ïnö dadi ompointa nänö nææninta ö ængantapa. ⁸ Tömengä mäninta ö ængä ate mëa go mëa miñnäni quëwënäni tönö né aadäni né Picænäni bæinticoatodo ganca mänipodäni Wængongui Codotedo weca ponte ædæ wæænänitapa. ïnäni tömänäni ampoquï adapa näni änö nææninque owæta oodo inte näni badöinta oguï waaquï eyede enga næænänitapa. Wængongui quïnäni tömengä ingante näni apænedö ïñömö mänii oguï waaquï baï impa. ⁹ Tömënäni mä änique üimaï ante ämotamïni ante

änänitapa.

“Bitö ïmite wænönäni në wænïmi inte bitö nö waa
pöni ïnömi ïmipa.

Ïnique bitö eyepæ inte dadi ompointaa ænte tee
bædedinta wää wää ænete wi æmpoquïmi
ïmipa.

Waodäni näni cabo waodäni näni cabo incæ wadö
näni tedecabo wadö näni tedecabo incæ
wacä awënë näni cabo wacä awënë näni cabo
incæ wabæca näni quëwencabo wabæca näni
quëwencabo incæ waodäni ïnänite bitö,

Wængonguï quïmïni bacæmïnimpa, ante cædinque
nämä wepæ godonte ængabiimpa.

10 Bitö nempo quëwëninque tömënäni bitö tönö
godongämæ aadäni bacædänimpa, ante
badongabiimpa.

Mönö Wængonguï ingante cæcædänimpa, ante bitö
pöni cæbi ate tömënäni,

Mönö Awënë Odeye Wængonguï qui, ante në
godönäni bagaïnäni ïnänipa.

Mäninäni edæ awënëidi badinque inguiPGA
quëwënäni ïnänite aacædänimpa.”

ante ämotamïni änänitapa.

11 Ayæ ayömo Wængonguï anquedoidi ïnömö
bacoo ïnäni inte ämotamïni änäni ëñëninque,
Tömënäni æpodö müido ganca ïnänii, ante botö
ædö cæte tee mampote ëñenguïmoo. Edæ müänäni
quëwënäni tönö në aadäni në Picænäni tönö Awënë
tæ contaimpa gäänë tæcæguedë ongöñönänite
Wængonguï anquedoidi ïnömö yabæque godämæ
gongænte ongöñänitapa. **12** Mäniñömö godämæ
ongöñinque tömënäni yedæ änique ïimaï ante
ämotamïni änänitapa.

“Wængongui Codotedo ingante wænönäni në wæningä inte tömengä nö waa pöni ïnongä inte eyepæ ingampa.

Tömengä edæ tæi piñængä ingänö anguënë.

Tömengä quincoodö incæ tömancoo në ëacä inte tömänö ante ëñenongä ingänö anguënë.

Tömengä tæi piñænte inte tömää nänö cæinënö cædongä ingampa.

Tömengä ingante, Bitö ïmite waa amönipa. Bitö ñääö ëmomidö anguënë, ante bitö ïmite watapæ apænemönipa,” änänitapa.

13 Ayæ Wængongui nänö badongaïnäni öönædë quëwënäni incæ inguipoga quëwënäni incæ tadömengadæ quëwënäni incæ gäwapæntibædë quëwënäni incæ tömänäni adoyedë ïimaï ante ämotamïni ante änäni ëñentabopa.

“Awënë tæ contaimpa në tæ contadongä ingante ayæ Wængongui Codotedo ingante tömëna ïnate ïimaï ämönipa.

Mìnató ïmïnate watapæ ämönipa. Mìnató ïmïnate waa amönipa.

Mìnató ñääö ëmominadö anguënë. Mìnató tæi piñæmina ïmïnadö anguënë.

Wantæpiyæ ïñonte mäninö ante cöwë ancæmönimpa,” ante änänitapa.

14 Ante änönäni mëa go mëa miñäni quëwënäni adobaï, “Iïmaï baquïnö anguënë,” ante, “Amëë,” änänitapa. Ayæ në aadäni në Picænäni ïñömö ædæ wææninque watapæ änänitapa.

6

Tee bædinta önompo ætmæmpoque go mentaa

¹ Ayæ Wængonguü Codotedo iñömö tee bædinta önompo æmæmpoque go mentaa incæ yewæmöinta dadi ompointa tee bædedinta tänota wi æmpoyongä atabopa. Ayæ mëa go mëa münnäni quëwënäni incæ adocanque iñömö tömengä nänö tedepämo detæbo të baï inte botö ïmote, “Pöe,” ante yedæ angä ëñentabopa. ² Tæcæ ayömo cabayo näämænta ëñacä do a ongongä atabopa. Cabayo inte në tæ contacä iñömö to piyæncaimpa næængantapa. Tömengä iñömö wadäni ïnänite guëadö guëa cæte tæi ëmongä inte gänä cædongä iñongante Awënë poganta pönönäni æninque tömengä wæætë guëadö guëa cæcæte ante cabayo mongænte gocantapa.

³ Ayæ Wængonguü Codotedo wæætë tee bædedinta wataa wi æmpoyongante mëa go mëa münnäni quëwënäni incæ wacä iñömö botö ïmote, “Pöe,” angä ëñentabopa. ⁴ Ayæ wacä cabayo opatawæ gonga ëmö baï ëñacä pongantapa. Waodäni incæ wacä ingä wacä ingä wænoncædänimpa, ante cædinque Wængonguü godö angä beyænque cabayo inte në tæ contacä iñömö, Inguipoga quëwënäni piyænë cædämäi incædänimpa, ante në cæcä bacantapa. Ayæ, tömengä ingante ñænæ yaëmë baï pönönäni ængantapa.

⁵ Ayæ Wængonguü Codotedo wæætë tee bædedinta wataa wi æmpoyongante mëa go mëa münnäni quëwënäni incæ ayængä iñömö botö ïmote, “Pöe,” angä ëñentabopa. Tæcæ ayömo cabayo wentamö ëñacä do a ongongä atabopa. Cabayo inte në tæ contacä iñömö tee mangui öönempo næængä ingantapa. ⁶ Ayæ mëa go mëa münnäni quëwënäni weca tedepämo baï ëñëñömo,

“Todigomö tönö tebadamö näni cænguïmö, ante nanguï näni godonte æïmö impa, ancæte ante iïmaï angä eñentabopa. Tömää itædë cædäni ate näni cæganca beyæ todigomö mëa diboda pönü tee mangui ganca mäninque godonte æncædänimpa. Adobaï tömää itædë cædäni ate näni cæganca beyæ tebadamö önompo æmæmpoque go adoque diboda tee mangui ganca mäninque godonte æncædänimpa. Ayæ oguinguipæ ante odibomö näni ämö eyepæ pæcæimpä, ante ee aedäni. Biñömæ ante yowe eyepæ pæcæimpä, ante ee aedäni.”

⁷ Ayæ Wængonguï Codotedo wæætë tee bædedinta wataa wi æmpoyongante mëa go mëa miñäni quëwënäni incæ tömangä iñömö botö ïmote, “Pöe,” angä eñentabopa. ⁸ Tæcæ ayömö cabayo näménäa eñacä do a ongongä atabopa. Cabayo inte né tæ contacä iñömö tömengä èmöwo, Në Wænöinengä, ante pemonte èmongantapa. Waodäni näni wænte ongöñömö awënë tömengä miñæ tee empo pongantapa. Wængonguï Codotedo pönü cæcä beyænque tömëna inguipoga quëwënäni ïnänite adinque mënaa go mënaa iñönänite adocanque ingante wænöninque ayæ wadäni mënaa go mënaa iñönänite adocanque ingante wænöninque nanguï ïnäni ïnänite né wænöna badatapa. Tömëna pancadäniya ïnänite yaëmena né wænöna badatapa. Ayæ tömëna godö cæda beyænque waodäni pancadäniya gue ænente näni wænguïmämo pö wæncædänimpa. Ayæ tömëna godö cæda beyænque pancadäniya quingæ wodonte näni wænguïmämo pö wæncædänimpa. Ayæ tömëna godö cæda beyænque pancadäniya

babæidi wænönäni beyæ wæncædänimpa.

⁹ Ayæ Wængonguü Codotedo wæætë tee bædedinta wataa wi æmpoyongante botö, Wængonguü quï, ante näni wëmonca iya täimoga ænömengadæ ïnö waodäni önöwocaidi owodäni atabopa. Mäninäni Wængonguü nänö angaïnö ante né èñente cædäni inte, Itota mönö Codito ïnongä ingampa, ante, Nö ante impa, ante apænedäni beyæ tömënäni ïnänite wænönäni wængäinäni ïnänitapa. ¹⁰ Adodäni yedæ änique ïimaï änänitapa, “Awënë Wængonguü bitö tömänäni ïnänite né Aabi ïnömi ïmipa. Edæ tæiyæ waëmö ïnömi inte bitö né nö ante apænebi ïmipa. Ïnique inguipoga quëwënäni mönitö ïmönite né wænönänäni ïnänite æiquedö apænte anguïmii. Ayæ mönitö wepæ möni gowepæ beyæ ante tömënäni ïnänite æiquedö panguimii ämönipa.” ¹¹ Mäninäni tömänäni ïnänite tömengä doyæencoo näämæntacoo pönongä ænänitapa. Æñönänite, “Wædænque ayæ ee ongöedäni,” änique tömengä, “Minitö ïmînite do wænönäni wæmîni baï wadäni mîni töniñadäni ayæ mînäni quëwënäni inte mînitö töno Wængonguü ingante né cædönäni ïnänite wænoncædänimpa. Ïnäni ïnänite wænonguenenäni ïnänipa, ante Wængonguü nänö änö baï tömënäni ïnänite ïnique näni wænonganca ee ongöedäni,” ämopa, ante angantapa.

¹² Ayæ Wængonguü Codotedo wæætë tee bædedinta wataa wi æmpoyongä atabopa. Mäniñedë tæïmö goinque ocæ ocæ gotimpa. Waodäni tömënäni guiidengä wængä ate wæwente beyænque wentamoncoo mongænäni baï nænque

iñontobæ adobaï wentamö pönii ëmö batimpa. Apäicä pæibo iñedë incæ wepæ baï opatawæ ëmö batimpa. ¹³ Ayæ némongoo öönædë iñö owocoo iñomö wææ tæ ayæ waa wææ tæ ayæ waa wææ tæ inguipoga iñomö tæ wææninqe iigowæmö ayæ icadämaï iñonte nanguï woboyæ pæmæñonte woga woga cædinque tæ wæænte baï adobaï tæ wæænänitapa. ¹⁴ Ayæ öönæ incæ mincayonta dadi ompote baï dæ ä batimpa. Ayæ tömanquidi tömää wää tœiwænë iñontobæ wayomö gote dæ ä baï iñimpa.

¹⁵ Ayæ awënë odehyeidi incæ ñænænäni inte në cædönäni incæ tontadoidi awënëidi incæ nanguï éadäni incæ tæi piñænte cædäni incæ tömënäni guïñente badänitapa. Ayæ awënë në godonte æningä beyænque në cæte quëwënäni incæ nämanque cæte quëwënäni incæ tömënäni tömänäni guïñente badänitapa. Guïñente badinque tömënäni änanquidi æite ontatodë iñomö wë womönänitapa. Ayæ onquiyaboga dicabocodë tæcæguedë go guiite wë womönänitapa. ¹⁶ Ayæ waodäni iñänite aa pete baï tömënäni, “Onquiyaboidi èñeedäni, dicaboidi èñeedäni, Awënë tæ contaimpaa në tæ contadongä mönitö imönite adämaï incæcäimpa, ante cædinque mïnitö mönitonga tæ wæænte beocaedäni,” ante aa pedänitapa. Ayæ, “Wængongui Codotedo ængui badinque mönitö imönite pänämaï incæcäimpa, ante cædinque tæ wæænte beocaedäni,” ante aa pedänitapa. ¹⁷ “Edæ tömëna näna nanguï pönii ængui baquïönæ do ba iñinque æcänö ayæ quëwenguingää. Edæ dæ ä inguïnö anguënë,” ante wædänitapa.

7

Wængongui anquedo nänö né yewæmöönäni

¹ Ayæ ate Wængongui anquedoidi mënaa go mënaa ongöñäni atabopa. Adocanque yædæcapæ ïnö ongöñlongante wacä yæwaïnö ongöñlongante wacä imatæ betamonca ïnö ongöñlongante tömangä æmatæ betamonca ïnö a ongongantapa. ïninque, Woboyæ mëa go mëa iñonte mönö a ongönö ïnö inguipoga go pæmænämaï, ante cædinque cædänitapa. Töménäni ömaa iñömö incæ gäwapæntibæ iñömö incæ adobaï tömäo awæncoo pæyömö incæ woboyæ pæmænämaï ingæimpa, ante cædänitapa. ² Wacä anquedo nænque tamönö ïnö pongä atabopa. Tömengä Wængongui né Quëwengaingä nänö yewæmöingö næænte pongä atabopa. Wængongui anquedoidi mënaa go mënaa ïnäni iñömö inguipoga incæ gäwapæntibæ incæ wo ëwente cæcædänimpa, ante cædinque Wængongui godö cæcä beyænque tæi pïñænäni badänitapa. Mäninäni ïnänite Wængongui anquedo ñöwo pöningä yedæ aa pecantapa.

³ “Ee ongöedäni. Edæ mënítö inguipoga incæ gäwapæntibæ incæ awæncoo incæ ee wo ëwënämaï iñömînite mönitö Wængongui ingante né cædäni näni önonemö ïnö tömengä nänö yewæmöi ante tåno yewæmoncæmönimpa. Yewæmömöni ate mënítö mäniñedë ate wo ëwente cædäni.”

⁴ Ayæ yewæmöönäni æpodänidö badänitapa, ante apænecä ëñentabopa. Tömänäni yewæmöönäni inte tiento coadenta i coatodo miido ganca ïnänitapa. Idægoidi näni cabø tipæmpoga go mencabodäniya iñönänite iïmaï yewæmöönäni badänitapa.

- 5 Wëënëñedë Oodaa wodi pæïnäni näni cabo iñönänite në yewæmöïnäni iñömö tipæmpoga go mëa müido ganca ïnänitapa.
- Ayæ Odobeë wodi pæïnäni näni cabo iñönänite në yewæmöïnäni wæë tipæmpoga go mëa müido ganca ïnänitapa.
- Ayæ Gado wodi pæïnäni näni cabo iñönänite në yewæmöïnäni wæë tipæmpoga go mëa müido ganca ïnänitapa.
- 6 Ayæ Atedo wodi pæïnäni näni cabo iñönänite në yewæmöïnäni wæë tipæmpoga go mëa müido ganca ïnänitapa.
- Ayæ Nempatadii wodi pæïnäni näni cabo iñönänite në yewæmöïnäni wæë tipæmpoga go mëa müido ganca ïnänitapa.
- Ayæ Mänatee wodi pæïnäni näni cabo iñönänite në yewæmöïnäni wæë tipæmpoga go mëa müido ganca ïnänitapa.
- 7 Ayæ Tïmeönö wodi pæïnäni näni cabo iñönänite në yewæmöïnäni wæë tipæmpoga go mëa müido ganca ïnänitapa.
- Ayæ Debia wodi pæïnäni näni cabo iñönänite në yewæmöïnäni wæë tipæmpoga go mëa müido ganca ïnänitapa.
- Ayæ Itacado wodi pæïnäni näni cabo iñönänite në yewæmöïnäni wæë tipæmpoga go mëa müido ganca ïnänitapa.
- 8 Ayæ Tabodöö wodi pæïnäni näni cabo iñönänite në yewæmöïnäni wæë tipæmpoga go mëa müido ganca ïnänitapa.
- Ayæ Ootee wodi pæïnäni näni cabo iñönänite në yewæmöïnäni wæë tipæmpoga go mëa müido ganca ïnänitapa.

Ayæ adobaï Beencamïnö wodi pæïnäni näni cabo
ïñönänite në yewæmöïnäni wææ tipæmpoga
go mëa müido ganca ïnänitapa.

Tæiyænäni näämæntacoo mongænte a ongöñinque

⁹ Ayæ ate wæætë ayömö tæiyænäni ïnäni a ongöñäni atabopa. Æpodänidö ïnänii, ante æcänö tee mampote anguingää. Mäninäni wabæca näni quëwencabo wabæca näni quëwencabo inte tæiyænäni incæ waodäni näni cabo waodäni näni cabo inte tæiyænäni incæ wacä awënë näni cabo wacä awënë näni cabo inte tæiyænäni incæ wadö näni tedecabo wadö näni tedecabo inte tæiyænäni incæ mänömaï ïnönäni inte ongöñänitapa. ïnäni ïñömö näämænta weocoo doyæncoo mongænäni inte yædëmæmää önönempo nææninque Awënë nänö aacæ tæ contaimpa gäänë ongöñinque Wængonguï Codotedo weca a ongöñänitapa. ¹⁰ Ayæ tömänäni yedæ änique ïimä änänitapa.

“Mönö Wængonguï ïñömö tömengä nänö aacæ tæ contaimpa né tæ contacä ïnongä inte tömengä adocä mönö ïmonte, Quëwencæmïnimpa, ante né Ængä ïnongä ingampa.

Ayæ Wængonguï Codotedo adobaï mönö ïmonte, Quëwencæmïnimpa, ante né Ængä ïnongä ingampa,” änänitapa.

¹¹ Në aadäni në Picænäni tönö mëa go mëa müñäni quëwänäni Awënë tæ contaimpa gäänë ongöñönänite Wængonguï anquedoidi tömänäni ïñömö yabæ ïnö godämæ ongöñänitapa. Wængonguï nänö aacæ tæ contayömö gäänë guidömëmæ ædæ wææninque tömänäni Wængonguï ingante, Bitö Wængonguï Awënë ïmidö

anguënë, ante watapæ apænedänitapa. ¹² Ayæ änänitapa.

“Amëe. Mönö Wængonguü ingante watapæ apænemönipa.

Ayæ tömengä ñää ömongänö anguënë. Tömengä tömänö ante eñenongä ingänö anguënë.

Tömengä ingante waa adinque mönitö tömengä ingante waa ate pönente apænemönipa.

Ayæ tömengä tæi piñængä ingänö anguënë.

Tömengä tæi piñængä inte tömää nänö cæinënö cædongä ingampa.

Wantæpiyæ iñonte cöwë mäninö ante ancæmönimpa.

Mänömaï baquïnö anguënë, ante, Amëe,” änänitapa.

¹³ Ayæ në aadäni në Picænäni incæ adocanque botö imo äninqe, “Iinäni näämæntacoo doyænc oo në mongænäni iñömö æmönänidö ïnänitawo. Edæ ædönö quëwëñänäni inte pönänitawo,” angantapa.

¹⁴ Äñongante botö tömengä ingante, “Awënë bitö tömëmi do eñëmipa,” antabopa. Äñömote tömengä wæætë, “Mäninäni nanguü näni wæwengaïmämo iñque baganca incæ ayæ miñäni quëwëñäni ïnänipa. Edæ tömënäni weocoo doyænc oo, Waëmö pönü bacæimpa, ante Wængonguü Codotedo wepænë yamongaïnäni ïnänipa,” ante në aacä në Picængä apænecantapa.

¹⁵ Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Mänömaï beyæ Wængonguü nänö aacæ tæ contaimpa gäänë a ongöninque tömënäni

itædë incæ woyowotæ incæ Wængonguü oncö tæiyæ waëmō oncönë tömengä ingante cöwë cædänipa.

Íninque oncontai baï tömënäni wænömënæca wo cæcä baï cædinque mänimpaa në tæ conta-dongä iñömö

tömënäni ïnänite ante wææ aacæcäimpa.

¹⁶ Tömënäni cöwë gue ænënämaï tepæ gæwænämäi incædänipa.

Nænque tömënäniya tiï näwänämäi i ïninque tömënäni gönämäi incædänipa.

Quiëmë ocoi ä beyænque tömënäni gonte ïnämäi inguïnänidö anguënë.

¹⁷ Edæ Wængonguü Codotedo Wængonguü nänö aacæ tæ contayömö gäänë në a ongongä iñömö

tömengä iñömö mäninäni näämæntacoo në mongænäni ïnänite në aacä incæcäimpa.

Tömengä edæ tömënäni ïnänite quëwenguümäe tapæñömö iñömö ænte mäocä goquïnäni.

Ayæ Wængonguü tömënäni wëñapæ näni tamonte wædi tömämæ wadæ cæmoncæcäimpa,” an-gantapa.

8

Tee bædedinta tömanta wi æmpocampa

¹ Ayæ Wængonguü Codotedo tee bædedinta tömanta wi æmpoyongante öönædë iñömö mæedia ooda ganca nöwæ ongonte batimpa. ² Ayæ anquedoidi önompo æmæmpoque go mæa ganca ïnäni Wængonguü weca në a ongönäni ïnänite atabopa. Mäninäni ïnänite tömengä todompeta näni ancade önompo æmæmpoque go mencadea

ganca pædæ godongä ænänitapa. ³ Ayæ wacä anquedo iñömö ogui waaqui iya täincade oodo inte näni badöincade nææninque, Wængongui qui, ante näni iya täimpa gääne ponte a ongongantapa. Mänimpa oodo inte näni badöimpa Wængongui nänö aacæ tæ contaimpa gääne ongönimpa. Ayæ, Wængongui quinäni tömengä ingante apæneyönäni bitö ogui waaqui tancæbiimpa, ante cædinque adocä anquedo ingante wacä pöninque nangui ogui waaqui godongä ængantapa. ⁴ Ænte önompo næænte ogui waaqui iya tangä iñinque tëemämämo Wængongui weca æipämoyedë Wængongui quinäni tömengä ingante näni apænepämo guëa adoyömö æipämotimpa. ⁵ Ayæ adocä anquedo iñömö ogui waaqui iya täincade æninque iya täimoga gonga ænte eyedé wëninque inguipoga iñömö wææntodongantapa. Wææntodongä ate detæbo tæi tæi té goyö yedæ poni änimpa. Yædæ yædæ näinimpa. Ayæ goinque gotimpa.

Todompetä näni ancade

⁶ Ayæ Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mëa ganca iñäni todompeta näni ancade önompo æmæmpoque go mencadea ganca né nææiñäni inte todompeta önone gö cædedinque we we öoncæ cædänitapa.

⁷ Wængongui anquedo tänocä iñömö tömengä todompeta inte we we öongä ate yoguica gonga töno wepæ adoyömö wempodente baï inguipoga iñömö tæ tæ wæænimpa. Tæ tæ wææ ate inguipoga iñömö pancabaa nangui ömæ iñömö gonte batimpa. Awæncoo iñömö pancacooga

incæ adobaï nanguï incoo gonte wænimpa.
Gaguïmænc oo iñömö tömanc oo gonte batimpa.

⁸ Wængonguï anquedo ayængä iñömö tömengä todompeta inte we we öongä ate ñænæ onquiyabo ëmö baï gonga bæcodote baï iñonte wææntodönäni gäwapæntibaa tæi tæi guittimpa. Tæi tæi guii ate gäwapæntibæ iñömö pancatibaa incæ nanguï pöni æpæ iñömö wepæ batimpa. ⁹ Ayæ gäwapæntibæ cæncadëmæ ïnö quëwënäni iñömö pancadäniya incæ nanguï ïnäni wænänitapa. Ayæ ñænæ wipocoo pancacooga incæ nanguï wo cæwodincoo iñömö wo ëwente guittimpa.

¹⁰ Wængonguï anquedo ayængä iñömö tömengä todompeta inte we we öongä ate ñænæ némö iñömö cadentato tica wodönote baï öonædë ïnö owodëmö incæ tæ wææninque önoncooga iñömö pancacooga incæ nanguï æpænnë iñömö tæi tæi guittimpa. Æpæ tayömö adobaï cæncadëmæ ïnö tæi tæi guittimpa ¹¹ Mänïnëmö ëmöwo iñömö, Ti Nänëmö, ante näni änëmö impa. Nëmö tæi guiyonte nanguï æpæ iñömö moncapæ baï ti nämæ batimpa. Waodäni tæiyænäni iñömö ïmæ ti nämæ bagaïmæ bete wænänitapa.

¹² Wængonguï anquedo ayængä iñömö tömengä todompeta inte we we öongä ate nænque pancayömonga tente ba ate apäicä adobaï pancayömonga tente ba adinque näna apäidïnö iñömö pancaa wëmö batimpa. Nëmoncoo iñömö pancadäniya incæ nanguï ïnäni wo ëwente badäni ate näni apäidïnö iñömö pancaa wëmö batimpa. Itædë iñonte tipæmpoga go mëa ooda ganca ïnö mëa go mëa ooda ganca nænque ñäö apäidämäï ïnimpa. Ayæ woyowotæ iñonte tipæmpoga go mëa

ooda ganca iñö mëa go mëa ooda ganca apäicä töönö nëmoncoo apäidämaï ïnänitapa.

¹³ Ayæ ayömote guingämöwæ öönadë gämänö pao pao godinque iïmaï ante aa pecä ëñentabopa. “Inguipoga quëwënäni näni wæquinque. Näni wæquinque. Näni wæquinque impa, angantapa. Edæ Wængonguï anquedoidi mënaa go adocanque ïnäni inte tömënäni todompeta inte we we öoncæ cädäni beyænque inguipoga quëwënäni iñömö nanguï pöni wæwenguïnäni bacädänimpa,” ante guingämöwæ angantapa.

9

¹ Wængonguï anquedo ayængä iñömö tömengä todompeta inte we we öongä ate wa nëmö öönadë iñö owodinque inguipoga tæ wæængainémö ongö atabopa. Mänïi nëmö ingante tadömengadænguipo ontatodë wi ænequï godonte ïnimpa. ² Wi ænequï æninque ontatodë wi ænecä ate tëëmancoo ta æitimpa. Mänïi tëëmancoo ñænæ gongapamö tëëmancoo baï ïnimpa. ïnique ii tëëmancoo tadömengadænguipo ontatodë ta æiyonte nænque töönö öönæ wentamö pöni badaimpa. ³ Tëëmancodeë iñö ñawäi ta pöningue inguipoga iñömö wææñönänite wacä godö cæcä beyænque tömënäni tæimö badinque emëñe inguipoga quëwënäni baï tæ guiidäni badänitapa. ⁴ Ayæ tömënäni ïnänite, Inguipoga gaguïmænc oo incæ gæpæñabocoo incæ awænc oo incæ pæc oo wo ëwënämaï iedäni. Wæætë waodäni que öönönemö iñö Wængonguï nänö yewæmöi inte në yewæmönämaï ingaïnäni ïnänite adinque mïnitö tömënäni ïnänite godö cæmïni beyænque nantate

wæcædänimpa, ante wacä angantapa. ⁵ Ayæ ñäwäiidi ïnänite edæ, Wænöedäni, änämaï ingä inte tömengä, Minitö wæætë tömënäni ïnänite önompo æmæmpoque apäicä ganca cæmïni beyæ nanguï pöni wæwencædänimpa, angantapa. ïnique emëñe tæ guii waocä nantate wæcä baï tömënäni nanguï pöni nantate wæwënäni ïnänitapa.

⁶ Mäniñedë waodäni, Æbänö cæte wængüimoo, ante ancaa cædinque wænämäï incædänimpa. Wæïnëmönipa, ante änäni incæte aedö cæte wæmaïnäni.

⁷ Ayæ ñäwäiidi iñömö tontadoidi cabayoidi guëadö guëa cæte né godäni baï adobaï ëmönänitapa. Tömënäni ocaboga awënë poganta oodo inte badöinta baï wencadänitapa. Ayæ mäninäni awinca iñömö waodäni awinca baï ëmönänitapa. ⁸ Tömënäni ocaguï iñömö onquiyængä ocaguï baï encadinque tömënäni bagacoo iñömö néöö baga baï engadänitapa. ⁹ Tömënäni tæcætawë iñö tæïnetä inte badöintä baï wææ mongænänitapa. Ayæ tontadoidi guëadö guëa wænoncæte ante cædinque änäni ate cabayoidi pogodo gote awoto baï wëä pönonte nanguï pöni ä baï ñäwäiidi iñömö adobaï önonguënepe pao pao godinque ämæ godänitapa. ¹⁰ Tömënäni önömiñæ incæ emëñe önömiñæmpa baï emiñænänitapa. Tömënäni näni tæï piñæmämo önömiñæ iñö emiñænäni inte önompo æmæmpoque apäicä ganca godö cædäni beyæ waodäni nanguï pöni wæwënänitapa. ¹¹ Mäniñ ñäwäiidi iñömö awënë odehye ingante èñente quëwënänitapa. Mäningä tömënäni awënë iñömö tadömengadænguipo iñömö quëwënäni

ïnänite në aacä anquedo ïnongä inte tömengä
ëmöwo ebedeo tededö, Abadoö, näni äwo i ayæ, Në
Wo Ëwengä, ante ëmongä ïnique guidiego tededö,
Apodiöö, ante pemönänipa.

¹² Täno näni wæquinque do ïnique batimpa.
Incæte godömenque mempoga ganca nanguï pöni
näni wæquinque ayæ baquïnö anguënë.

¹³ Wængonguï anquedo ayængä iñömö tömengä
todompeta inte we we öongä ate tedepämö
tëñö ëñentabopa. Oguii waqui iya täimpa oodo
inte badöimpa Wængonguï weca mæ ongompa.
Mänimoga önömoncawæ baï mëa go mëa mæ
ongöñömö mänïñömö tedepämö tëñö ëñentabopa.

¹⁴ Wængonguï anquedo ayængä todompeta në
næængä ingante ïimaï angantapa. “Ñænæ önonga
Eopadatedö näni änonga iñömö anquedoidi mënaa
go mënnaa ïnäni iñömö në ñä cæyænïnäni ïnänite
bitö ñimpo cæe,” angantapa. ¹⁵ Edæ mänïnäni
anquedoidi mënnaa go mënnaa ïnäni iñömö tömënäni
mänïnepo ïnique ba ate mänii apäicä iñonte
mänïönæ incæ mänii ooda iñonte dobæ näni
cæquinque ante a ongöñönäni ïimaï angantapa.
Waodäni tömänäni iñömö mencabodäniya go
adocabodänique quëwëñönäni adocabodänique
ïnänite münitö wænoncæmïnimpä, angantapa. Ayæ
ñöwo tömënäni ïnänite ñimpo cæcä ate tömënäni
wænoncæte ante tao godänitapa. ¹⁶ Ayæ totadoidi
iñömö cabayo mongæïnäni ïnäni æpodänidö¹⁷
ïnäni, ante tee mampote dootiento miñöö ganca
ïnänitapa. Mänimpodäni ïnänipa, ante ëñentabopa.

¹⁷ Botö wüimonte baï ayömo cabayoidi tönö në
mongæïnäni iñömö ïmaï ëmönäni atabopa. Cabayo
në mongæïnäni iñömö tæcætawë ïnö tæïneta näni

wææ mongæntacoo pancataa opatawæ gonga gonte baï ëmontapa. Pancataa wentamö ëmontapa. Pancataa atopode näni ä baï wiñadæ ëmö baï ëmontapa. Cabayoidi ocabo iñömö nëöö ocabo baï encadänitapa. Töménäni önöne iñö gonga tönö tëämä tönö atopode näni öö waadö tadedänitapa.

18 Mänii gonga tönö tëämä tönö atopode iñömö mémämoque go adopämoque näni wænömämocoo né tadedäni inte cabayoidi iñömö waodäni tömänäni mencabodäniya go adocabodänique quëwëñönäni adocabodänique iñänite wænönäni wænänitapa.

19 Mäninäni cabayoidi tömänäni önöne inte tæi piñänte wænöninque adobaï tömänäni önömiñæ inte tæi piñänte wænönänipa. Edæ tömänäni önömiñæ iñömö tæntæ ocabo baï ëmiñänäni inte waodäni iñänite pocænäni wænänitapa.

20 Mänimämo wodonte näni wængaïmämocoo beyæ ayæ wænämäi quëwënäni inte wæwënäni incæte tömänäni näni wënæ wënæ cægaïnö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pönënämäi iñäni inte ñimpo cædämäi iñänitapa. Wæætë oodo inte padata inte bodonte inte dica inte awæmpa inte tömänäni näni badonte cönöninc oo iñömö adämäi inc oo incæte eñenämäi inc oo incæte dao dao godämäi inc oo incæte tömänäni, Mönitö wængonguïdi iñänipa, ante ædæ wæænte apænedinque ñimpo cædämäi iñänitapa. Ayæ adobaï wënæidi iñänite ædæ wææninque, Minitö mönitö wængonguïdi ïmïnidö anguënë, ante ñimpo cædämäi inte apænedänitapa.

21 Ayæ mäninäni godömenque waodäni iñänite pii te wænönäni inte tömänäni mii bete yewænäni iñänipa. Nänöogængä iñämäi

ïñongante towente cædönäni inte tömënäni awëmö ö ænäni ïnänipa. Mänömaï godömenque cædinque tömënäni näni wënæ wënæ cægäinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pönënämaï ïnäni inte ñimpo cædämaï ïnänitapa.

10

Wængongui anquedo dadi ompointa guiyanta næængä

¹ Ayæ wacä anquedo né tæï ëmengä inte öönædë ïnö wæængä atabopa. Tömengä weocoo mongænte baï boguumancodë pöningue tömengä ocaboga tæcædæca ïnö daimë godämë owotapa. Tömengä awinca incæ nænque baï apäidinque tömengä önomënë incæ cobacadewæ gonga gonte ëmö baï ëmënengä ingantapa. ² Tömengä önonempo ïnö dadi ompointa ïninta näni wi æmpodinta guiyanta næængä ingantapa. Tömengä önöwa tömëwa gäwapæntibaa cö cæwadinque tömengä dipæwa guiquenë ömaa cö cæwacantapa. ³ Mänömaï cö cæwadinque tömengä nëöö ii pepa baï nanguï poni yedæ aa pecantapa. Aa peyongä detæbo önompo æmæmpoque go mëa ganca wæætë tæï tëninquedatedänitapa. ⁴ Detæbo önompo æmæmpoque go mëa ganca ïnäni ïñömö tededäni ëñeninqe botö yewæmoncæ cætabopa. Tæcæ yewæmoncæ cæyömo öonædë ïnö tedepämo ïimaï ante tedecä ëñentabopa. “Iñæmpa önompo æmæmpoque go mëa detæbo näni tededö æbänö ante tededänii, ante wii ëñenguï i ïnique bitö yewæmönämaï ie,” angantapa.

⁵ Wængongui anquedo botö adingä ïñömö gäwapæntibaa tönö ömaa né a ongongä ïñömö

tömengä önempo tömempo öönædë ïnö pædæ æmpocantapa. ⁶ Tömengä tömempo pædæ æmpodinque, Wængongui ëñéñongä botö änö ante nöingä baquïnö anguënë, ante iïmaï angantapa. Edæ né wantæpiyæ cöwë quëwengaingä inte öönædë tömää ïnguipoga tömää gäwapæntibæ tömää badöninque tömengä adobaï öönædë owodäni tömänäni inguipoga quëwënäni tömänäni gäwapää quingänö owodäni tömänäni ïnänite né badongaingä inte tömengä ëmöwo apænedinque, Botö apænedö nöingä baquïnö anguënë, ante né apænecä iñömö, “Mönö ee ongöñedë do iïnque batimpa, angantapa. ⁷ Edæ Wængongui anquedo tömangä poni iñömö tömengä todompeta we we öoncæ cæyongante Wængongui nänö cæïnënö ante wë wodonte baï nänö angaïnö ante ñöwo iïnque cæcæcäimpa. Wængongui ingante né cægaïnäni tömengä beyæ né apænegaïnäni iñönänite mäninö nänö cæïnënö ante do apænegaingä inte Wængongui mäninö baï ñöwo iïnque cæcæcäimpa,” angantapa.

⁸ Ayæ öönædë ïnö tedepämo adopämo do botö ëñenö ñöwo wæætë botö imote iïmaï angä ëñentabopa. “Wængongui anquedo né gäwapæntibaa tönö ömaa iñömö a ongongä weca godinque bitö tömengä öönemopo dadi ompointa ïninta näni wi æmpodinta nänö nææïninta æe,” angantapa. ⁹ Angä ëñeninque Wængongui anquedo weca godinque botö tömengä ingante, Dadi ompointa guiyanta pönömi æmoe, ante änömo tömengä wæætë botö imo, “Æe. Ænique cæe. Bitö öönöne da wëneyömi guïñëmæ baï waëme poni ingæimpa. Incæte yo mongænte ate cæncadë guiidinque ti nä

bacæimpa. Ìnинque cædente wæcæbiimpa,” angä ëñentabopa.

¹⁰ Wængonguï anquedo önönempo dadi ompointa guiyanta æninque botö ade cæntabopa. Önöne guïñëmæ baï waëme pöni i incæte yo mongænte ate cæncadë guiidinque ti nä badinque cædente wætabopa. ¹¹ Ayæ botö ïmote angantapa. “Wacä awënë näni cabø wacä awënë näni cabø incæ wabæca näni quëwencabo wabæca näni quëwencabo incæ wadö näni tedecabo wadö näni tedecabo incæ wabæca wabæca näni awënë odehye cabø iñönänite bitö, Mänänäni iñänite æbänö baquïi, ante wæætë Wængonguï beyæ apænecæbiimpa,” ante angantapa.

11

Wængonguï æbänö cæcää, ante mënaa apænedapa

¹ Wacä botö ïmote, Tee manguimpa impa, ante cæwipa baï pædæ pönöninque ayæ botö ïmote, “Goe, angantapa. Wængonguï oncö tæiyæ waëmö oncönë godinque mänincö tönö, Wængonguï quï, ante näni iya täimpa tee mæ. Ayæ waodäni adoyömö ædæ wææninque Wængonguï ingante, Bitö Wængonguï Awënë ïmidö anguënë, ante watapæ apænedäni iñömö æpodänidö iñänii, ante tee mampote cæe. ² Wængonguï oncö tæiyæ waëmö oncönë tee mäninque yacö boyää iñömö tee mänämaï ie. Edæ mänincö boyää wadäni oodeoidi iñämäi iñäni iñänite do godonte intapa. Mänänäni edæ coadenta i doo apäicä ganca mänimpoga iñonte Wængonguï nänö tæiyæ waëmö quëwëñömö incæ wo ëwente cæcædänimpa. ³ Ayæ botö ïmotedö ante,

Botö æbänö cæboo, ante në, Nö ante impa, ante apæneda iñonate botö godö cæquïmo beyænque tömëna tæi piñænte badinque müido dootiento tetenta ëönæ mänimpoönæ iñonte botö beyæ apænecædaimpa. Waodäni wæwente beyænque gömæ ëmoncoo mongænäni baï tömëna adobaï gömæ ëmoncoo mongæninque apænecædaimpa,” ante apænecä eñentabopa.

⁴ Wængongui æbänö cæcää, ante në, Nö ante impa, ante apæneda iñömö tömëna iñömö Wængongui inguipoga Awënë iñongante tömengä weca odibowæ näni äwæ mewää ongöwæ baï iñapa. Ayæ tömengä weca yædo concædî tî wodönoincade mencadea ongoncade baï mänïna iñömö adobaï iñona iñapa. ⁵ Wadäni, Tömëna iñate wënæ wënæ cæinémopa, ante cædäni iñinque tömëna wæætë në piñte cædäni iñänite gonga wo tadete baï cædinque wænöna wæncædänimpa. Edæ, Tömëna iñate wënæ wënæ cæinémönipa, ante në cædäni tömänäni mänömai wæncædänimpa. ⁶ Wængongui godö cæcä beyænque tömëna tæi piñæna badinque, Wængongui beyæ möna apæneyedë cöönæ cædämaï ingæimpa, ante cædinque öönædë tee mönete baï cæcædaimpa. Ayæ tæi piñæna iñona inte tömëna æyedëmë cæinëna incæ wæætë wæætë cæyönate æpæncoo tömancoo wepænque bacæimpa. Adobaï inguipoga tömämæ quëwënäni iñänite tömëna cæda ate quiëmë wænömämocoo incæ pö wënæ wënæ bacædänimpa.

⁷ Ayæ tömëna, Wængongui æbänö cæcää, ante iñinque apæneda ate babæcä baï mönö guüñenongä inte tadömengadænguipo iñö tadinque tömëna iñate guëadö guëa cædinque tæi ëmongä

inte gänä cædinque wænongä wæncædaimpa.
⁸ Wæna ate tömëna baonque ñænængade näni quëwëñömö taadö iñömö öñoncædaimpa. Edæ Todömä iñömö quëwënäni wïwa cædäni baï ayæ Equitobæ quëwënäni wënæ wënæ cædäni baï mänii ñænængade näni quëwëñömö në quëwënäni iñömö adobai wënæ wënæ cædänipa. Mänii quëwëñömö adoyömö tömëna Awënë ingante awää timpote wænönäni wængacäimpa. ⁹ Mëönaa go adoönæque go tæcæ itædë iñonte tömëna baö iñi acæte ante pöninque wacä awënë näni cabø wacä awënë näni cabø incæ waodäni näni cabø waodäni näni cabø incæ wadö näni tedecabo wadö näni tedecabo incæ wabæca wabæca näni quëwencabo incæ waodäni nanguï iñäni ponte tömëna baö acædänipa. Ayæ, Da wénämäi ingæimpa, ante wææ cæcædänipa. ¹⁰ Tömëna iñömö Wængonguï beyæ në apænedïna iñona inte inguipoga quëwënäni iñänite nanguï äna wædinäni inte tömënäni ñöwo wæætë watapæ tocædänipa. Iñinque tömëna mänömaï wænte öñöna ate tömënäni nanguï Yæ yæ todinque wacä ingä wacä ingä, Önonque æe, ante pædæ godönäni æncædänipa.

¹¹ Mëönaa go adoönæque go tæcæ itædë iñique go ate Wængonguï edæ, Quëwencæmïna, ante tömengä näno guëmämämo quëwenguïmämo woo öongacä ate tömëna iñömö wæætë müina badinque aengæ ganticædaimpa. Ængæ gantiyöna në adäni guiquenë ancai guïñente wæcædänipa. ¹² Ancai guïñente ayönäni tömëna öönædë iñö tedepämo yedæ ante eñencædaimpa. “Iñömö pö æeda,” angä eñeninque tömëna öönædë iñö boguïmancodë æiyöna tömëna iñate në püinte cædinäni edonque

acædänimpa. ¹³ Tömëna æiyedë mäniñedë goinque nanguï ocæ ocæ goquimpa. Tömënäni näni quëwëñömö onconcoo bacoo iñonte pancaconga incæ nanguï onconcoo acapowate bogocæ tæ gowæænguimpa. Ado goinque goyedë waodäni tiæte müido ganca wæncædänimpa. Ayæ müñäni quëwëñäni ancai guïñenque, Wængonguï öönædë në quëwëmi ïmi inte bitö nö tæi pïñænte ïmidö anguënë, ante wæcædänimpa.

¹⁴ Ayæ mempoga näni wæquinque do ïnque batimpa. Incæte godömenque adopoque nanguï pöni näni wæquinque oo pöni bacæimpa.

Todompetæ cemæwoya

¹⁵ Wængonguï anquedo tömangä iñömö tömengä todompeta we we öongä ate öönædë ïnö wadäni näni tedepämo yedæ tededinque ïimaï änänitapa. “Mönö Awënë Wængonguï tömengä Codito tönö inguipoga Tæiyæ Awënë Odeyeda badinque wantæpiyæ cöwë aacædaimpaa,” änänitapa.

¹⁶ Në aadäni në Picænäni iñömö bæinticoatodo ganca ïnäni mänipodäni iñömö Wængonguï weca tömënäni awënë tæ contaimpaa në tæ contadäni inte ñöwo guidömämæ ædæ wææninque Wængonguï ingante, Bitö Awënë Wængonguï ïmidö anguënë, ante watapæ apænedänitapa. ¹⁷ Ayæ ïmaï apænedinque,

“Awënë Wængonguï bitö adobique Tömää në Cædömi inte
wëenëñedë do në quëwengaïmi ïmi ñöwobi ïnömi
ïmipa.

Bitö nämä tæi pïñæmi inte ñöwo ædæmö në aabi
ïnömi ïmipa,

ante adinque bitö ïmite waa ate pönente apænemönipa.

18 Wabæca wabæca näni quëwencabo incæ tömänäni quëwënäni ængüï badänitapa.

Ayæ bitö ængüï babi ïnique
në wængaïnäni ïnänite bitö apænte panguïönæ do batimpa.

Ayæ bitö beyæ në apænedönäni ïñömö bitö ïmite
në cædönäni ïñönänite tömënäni ïnänite bitö, Minitö cædii beyæ paga
cæbo æncæmïnimpæ, ante bitö godonguiïönæ
dobæ batimpa.

Ayæ bitö quïnäni ïñönänite bitö ëmöwo ante bitö
ïmite në èñente cædönäni ïñönänite awënë baï ïnäni incæ önonänique ïnäni incæ
tömänäni ïnänite bitö, Minitö cædii beyæ paga
cæbo æncæmïnimpæ, ante bitö godonguiïönæ
dobæ batimpa.

Ayæ inguipoga quëwënäni ïnänite wadäni në wo
ëwente cædönäni ïñönänite bitö wo ëwente
cæquiïönæ do batimpa.”

19 Ayæ öonædë ïnö Wængongui tæiyæ waëmö
oncö odemö wibænetapa. Wibæneyö Wængongui,
Waodäni æbänö cæte botö tönö godongämæ waa
cæte quëwencædänimpæ, ante odömoncæte ante
nänö yewæmongainca näni da wencaincade
ïñömö mänincönë mæ ongoncade atabopa.
Ayömote yædæ yædæ näinimpæ. Yedæ poni änimpa.
Detæbo tæi tæi tẽñö yedæ poni änimpa. Goinque
gotimpa. Ayæ yoguica cöönæ baï nanguï cæte
wæænimpæ.

12

Onquiyængä tönö dadagöö näni änongä

¹ Wængongui, Mä pönü odömömo adinque ëñencädänimpa, ante cædinque öönædë ïnö waëmö pönü badongä a owo atabopa. Edæ onquiyængä iñömö nænque inte weocoo wëñate baï mongæñongä apäicämo incæ tömengä cæncadëwa ænömengadëwa ïnö impa. Tömengä, Awënë poganta, ante tipæmpoga go mëa nëmöidi inte godämæ badöinta wencacantapa. ² Mäningä onquiyængä yædëmadä ènengä iñongante wëñængä ëñacæ cæcä wæte wædinque wëñæ nantate Yæ yæ wæcantapa.

³ Ìnique Yæ yæ wæyongante öönædë ïnö mä pönü Wængongui näni badöi wadö baï badöi a owo atabopa. Edæ ñænængade obe baï dadagöö näni änongä opatawæ ëñacä inte tömengä ocabocoo önompo æmæmpoque go mencaa encacä inte mäniï ocabocooga awënë pogantacoo önompo æmæmpoque go mentaa wencacä ingantapa. Tömengä önomoncawæ adobaï önompo tipæmpoga ocabocooga encacä ingantapa. ⁴ Tömengä önoncaimïñænca picæ cæmïñænque öönædë owodäni nëmöidi incæ pancadäniya incæ nanguï ïnäni ïnänite wææntodongä inguipoga tæ wæænänitapa. Onquiyængä oo pönü iñongante dadagöö, Wëñængä ëñacä ate cæncæboimpa, ante tömengä weca a ongongantapa.

⁵ Onquiyængä wëñængä onguïñængä ingante mangä ìnique tömengä iñömö näni Awënë baquinque pæcantapa. Tömengä iñömö tæiyæ awënë tömengä nempo quëwënäni ïnänite aacä

baï adobaï tömämæ quëwënäni ïnänite, ïimaï cædäni, ante aacæcäimpa. Mäningä onquiyængä wéñængä ingante wacä ö ænte Wængongui weca ayæ tömengä nänö aacæ tæ contayömö mäniñömö ænte mæicä æicantapa. ⁶ Mäniñö bayonte wääna ïñömö ònömæca ïñömö wodii gocantapa. Tömengä beyæ ante Wængongui nänö eyepæ cæyömö mäniñömö wodii gocantapa. Mäniñömö müido dootiento tetenta ëönæ märimpoönæ ïñonte tömengä quëwente beyæ cængui eyepæ pönönäni cæncæcäimpa, ante Wængongui tömengä nänö owoyömö ante do badongantapa.

⁷ Mäniñedë edæ öönædë ïñömö guëadö guëa cæte wænönänitapa. Wængongui anquedo Müiguedo näni angaingä ïñömö tömengä wadäni anquedoidi awënë ïnongä ingampa. Tömengä tömënäni tönö dadagöö ingante wido cæcæte ante cæyönäni dadagöö wæætë tömengä anquedoidi tönö wæætedö wæætë guëa cædäni incæte ⁸ tömënäni ædö cæte gänä cæquïnänii. Edæ ædö cæte öönædë ïñömö ayæ quëwenguïnänii, ante tömënäni ïnänite wido cædänitapa. ⁹ Tömënäni ïñömö ñænnængade dadagöö ingante wido cæte wææntodönänitapa. Mäningä dadagöö ïñömö wéenëñedë tæntæ ingaingä inte tömengä èmowo Wëna Tatäna mëwoga èmongä ingampa. Adocä, Inguipoga quëwënäni tömänäni oda cæcædänimpa, ante në wapiticæ ænte mäocä ingampa. Tömengä ingante ayæ tömengä anquedoidi ïnänite inguipoga ïñömö wido cæte wææntodönänitapa.

¹⁰ Ayæ ate öönædë ïnö tedepämo yedæ ante ïmaï ä èñentabopa.

“Ñöwoönæ mönö Wængonguü mönö ïmonte,
Minitö botö æmæwo æmo beyænque
quëwenguimini, ante tömengä nänö cæönæ
batimpa.

Ayæ tömengä nänö tæï piñænö ñöwoönæ ba ïnique
tömengä adobaï Tæiyæ Awënë Odeye ñöwoönæ
bacäimpa.

Ayæ tömengä nänö apænte ængaingä mönö Codito
adobaï näma tæï piñænongä inte né angä
bacäimpa.

Wënæ guiquenë mönö töniiñadäni ïnänitedö ante,
Wënæ wënæ cædänidö anguënë, ante
wapiticæ apænete änewënongä ingampa.

Woyowotæ incæ itædë incæ mönö Wængonguü
weca a ongöninque
tömengä mänänäni ïnänitedö ante né wapiticæ
änewënongä iñongante tömengä ingante
inguipoga iñömö wææntodönäni
wæængantapa.

11 Wængonguü Codotedo wepæ tömengä nänö
wænte godongaïmæ beyænque tæï émönäni
badinque

mönö töniiñadäni iñömö wënæ ingante gänä
cædänitapa.

Ayæ, Wængonguü æbänö cæcää, ante tömänäni näni
apænedö beyænque tömänäni tæï émönäni
badinque wënæ ingante gänä cædänitapa.

Wadäni tömänäni ïnänite Wængonguü beyæ
wænoncæ cæyönäni tömänäni,

Mönitö guïñenämaï wæncæmönimpæ, ante né änäni
ïnänitapa.

12 Mänomaï beyæ münitö öönædë iñömö né
quëwemini inte watapæ tocæmïnimpæ.

Wamïni guiquënë inguipoga iñömö æpæntibædë
iñömö në quëwëmïni inte mïni wæquinque
ingæimpä.

Edæ wënæ mïnitö weca wææ pö quëwengäimpä.
Tömengä nänö wo ëwenguïnö oo pönï impa, ante
ëñente beyænque äingä pönï bacampa.

Mänömaï beyæ mïnitö guññenguümämo baquinque
impa.”

Mänömaï ante yedæ angä ëñentabopa.

¹³ Ayæ dadagöö, Botö ïmote inguipoga iñömö wide cæte wææntodönäni adi wædö,
ante wædinque onquiyængä ingante wëñængä
onguïñængä në mäningä ingante bæi ongoncæte
ante togængantapa. ¹⁴ Incæte Wængongui,
Önömæca iñömö bitö beyæ botö cæyömö pao
pao gocæbiimpa, ante cædinque ñænængade
guingämöwæ önonguëneepæ baï tipænguëneepää
pöñö badongä enguënepænte baï onquiyængä
bacantapa. Ìnique onquiyængä, Tæntæ botö
ïmote bæi ongönämaï incæcäimpä, ante Wængongui
önömæca tömengä beyæ nänö cæyömö pao pao
gocantapa. Mëa go adoquæ tæcæ wadepo iñonte
tömengä mäniñömö quëwente beyæ nänö cængui
eyepæ ænte cænguiñömö gocantapa. ¹⁵ Ayæ,
Onquiyængä ingante æpæ quingæ mangui baï
bæ ta tæi guicæcäimpä, ante cædinque dadagöö
tömengä önöne iñö önö baï æpæ towæ tadonte
baï tao godecantapa. ¹⁶ Dadagöö towæ tadonte
baï nänö tao godepæ quingæ pöñö onguipo
incæ onquiyængä beyæ ante cædinque wi ænête
cæyö ada guiipæntapa. ¹⁷ Ada guiipæ adinque
dadagöö iñömö onquiyængä ingante godömenque

ænguü badinque wadæ godinque, Mäningä onquiyængä wënäni incæ wadäni ïnänite guëa cæte wænnonguïmo, ante gocantapa. Tömänäni Wængonguü nänö, ïimaï cæedäni, ante wææ angainö ante në ëñente quëwënäni inte, Itota æbänö cæcää, ante në apænete quëwënäni ïnönäni ïñöömö mänänäni mäningä onquiyængä wënäni ïñönänite dadagöö, Wænoncæboimpa, ante gocantapa.

13

Mënaa mönö guïñenöna

¹ Ayæ dadagöö æpæntibæ yæwedeca ëmönaiya ïñöömö ponte a ongongantapa.

Ayæ babæcä baï në guïñenongä ïñöömö æpæntibædë quëwente ta pöñongä atabopa. Mönö guïñenongä tömengä ocabocoo önompo æmæmpoque go mencaa encacä inte tömengä öñömoncawæ önompo tipæmpoga ocabocooga ïnö encacä ingantapa. Awënë pogantacoo tipæmpoga ganca tömengä öñömoncawää da da wencate encacantapa. Ayæ Wængonguü ëmöwo incæ wiwa babæ wapiticæ ante äniwoi tömengä ocabocooga tömancooga ïnö yewæmonte encacä ingantapa. ² Mäningä mönö guïñenongä botö në adingä ïñöömö mëñe baï ëmönongä incæte tömengä öñöwa oto öñöwa baï ewacä inte tömengä öñöne nëöö öñöne baï ènecä atabopa. Ayæ dadagöö nämä nänö tæi piñænö ante mönö guïñenongä ingante pædæ godöninque tömengä nänö aacæ tæ contaimpa pædæ godongä ænte tæ contadinque mönö guïñönongä në awënë badinque, ïimaï

cæedäni, ante nanguï angä bacantapa. ³ Ayæ mönö guïñenongä adoque ocaboga ämocate wæncæ cæcä baï ingaingä incæte gämæ cæcate ingantapa.

Tömämæ quëwënäni mönö guïñenongä ingante adinque ancai guïñenique tömänäni tömengä miñæ godänitapa. ⁴ Dadagöö godö cæcä beyænque mönö guïñenongä iñomö awënë badinque dadagöö baï né angä do bacä impa, ante adinque tömänäni dadagöö ingante, Bitö Awënë Wængongui baï iimidö anguënë, ante apænedänitapa. Adobaï mönö guïñenongä ingante, Bitö Awënë Wængongui baï iimidö anguënë, ante apænedänitapa töö. Mäninö ante godömenque iïmaï änique, “Æcänö mönö guïñenongä baï ingä iñomö edæ dæ angampa. Æcänö tömengä ingante guëadö guëa cædunque tæi ëmonte gänä cæquingää.”

⁵ Dadagöö godö cæcä beyænque mönö guïñenongä iñomö nämanque pönente änewënongä badinque Wængongui ingantedö ante babæ wapiticæ ante änewënique, Botö Wængongui baï imopa cæminii, änewënongantapa. Ayæ awënë badinque né angä badingä inte mönö guïñenongä iñomö coadenta i doo apäicää mänimpoga iñonte, iïmaï cæedäni, ante aacantapa. ⁶ Ayæ tömengä mäniñedë Wængongui ingantedö ante wënæ wënæ babæ wapiticæ ante änewënongä inte Wængongui ëmöwo ante tömengä nänö quëwëñömö ante babæ wapiticæ ante änewënongantapa. Tömänäni öönædë né quëwënäni iñänitedö ante adobaï babæ wapiticæ ante änewënongantapa. ⁷ Tömengä Wængongui quïnäni iñänite guëadö guëa cæcæcäimpa, ante cædunque dadagöö godö

cæcä beyænque tömengä nämä tæï piñængä badinque tömënäni ïnänite tæï émongä inte gänä cæcantapa. Ayæ dadagöö godö cæcä beyænque mönö guïñenongä iñömö waodäni näni cabö waodäni näni cabö incæ wacä awënë näni cabö wacä awënë näni cabö incæ wadö näni tedecabö wadö näni tedecabö incæ wabæca näni quëwencabö wabæca näni quëwencabö iñönänite tömengä tömänäni awënë badinque tömënäni ïnänite, lïmaï cæedäni, ante né angä bacantapa.

⁸ Mänömaï beyæ tömämæ quëwënäni iñömö tömengä ingante, Bitö Awënë Wængonguï baï imidö anguënë, ante apænecædänimpa. Wængonguï ingipoga näni badöñedë, Botö Codotedo ingante do wænönäni wæncæcäimpa, ante do angacäimpa. lïngä Codotedo, Näni quëwenguinta, ante näni yewæmongaintaa ædänidö émöwo yewæmönämaï ïnäni iñömö tömënänique mönö guïñenongä ingante, Bitö Awënë Wængonguï baï imidö anguënë, ante apænecædänimpa.

⁹ Në éamonca ïmïni inte ëñeedäni.

¹⁰ “Æcämenque ingante ante apænedinque Wængonguï, Ao bæi ongonte tee mönete baï cæedäni, angä ïnique tömengä ingante do bæi ongonte tee mönecædänimpa.

Æcämenque ingante ante apænedinque Wængonguï, Ao yaëmenca wænömïni wæncæcäimpa, angä ïnique tömengä ingante do yaëmenca wænönäni wæncæcäimpa.”

Mänömaï beyæ münitö Wængonguï quïmïni iñömö wæntæye ïnämaï inte ee cæcæmïnimpa.

Edæ tömengä ingante godömenque wede pönencämënimpa.

11 Ayæ ate wacä babæcä baï në guïñenongä guiquënë onguipodë quëwente ta pöñongä atabopa. Codotedoidi önömoncawæ mëwää näni ëmoncadö baï tömengä adobaï encacä ingantapa. Incæte tömengä dadagöö baï tedecantapa.

12 Mönö guïñenongä tänocä pöningä nänö änö beyænque ayængä pöningä iñömö awënë badinque tänocä beyænque änинque, Iïmaï cæedäni, ante në aacä ingantapa. Tänocä pöningä mönö guïñenongä ämocate beyæ në wæncæ cæcä incæ wæætë gämæ cæcadingä iñongante ayængä pöningä iñömö tömämæ quëwënnäni ïnänite angä eñeninqe tömänäni tänocä pöningä ingante, Bitö Awënë Wængonguï baï iimidö anguënë, ante apænedänitapa. **13** Mäningä mönö guïñenongä ayængä pöningä, Mä poni cæbo adinque eñencædänimpa, ante cædinque badongampa. Ayæ godömenque mä poni cæcä beyænque waodäni edonque poni ayönäni öönædë iñö incæ gonga inguipoga wææ adänitapa.

14 Mönö guïñenongä tänocä pöningä nänö änö beyænque tömengä weca mä cædinque ayængä pöningä iñömö tömämæ quëwënnäni ïnänite oda cæte näni goquïnö ante mäocä godänitapa. Edæ tömënäni ïnänite äninqe, Mönö guïñenongä yaëmenca guiyömö wæætë gämæ cæcate në müingä quëwengä nänö ëmönö baï adobaï badöedäni, angä eñente badonte concædänitapa. **15** Mönö guïñenongä ayængä pöningä iñömö eyepæ cædinque mönö guïñenongä tänocä pöningä nänö

ëmönö baï näni badöninca incæ, Tedecæcäimpa, ante cæcä ate mäninca incæ oo guëmangantapa. Töménäni näni badöninca ante waodäni Baa änique, Bitö Awënë Wængonguü baï ïmidö anguënë, ante apænedämaï ïnäni ïnänite mäninca incæ ä beyænque wænnänäni wænnänitapa.

¹⁶ Ayæ awënëidi baï ïnäni incæ önonänique incæ mäincoo èädäni incæ mäincoo ömæpodäni incæ wacä godonte æningä beyænque në cæte quëwënäni incæ nämanque cæte quëwënäni incæ mäninäni tömänäni ïnänite tömengä nänö änö beyænque önompo tömempo ïnö yewæmöïnäni badänitapa. Wæætë önompo tömempo ïnö yewæmöïnämaï ïnäni inte tömänäni önonemö ïnö yewæmöïnäni badänitapa. ¹⁷ Tömengä nänö yewæmöï yewæmöïnämaï ïnäni guiquenë tömänäni mäincoo ædö cæte godonte ænguinänii. Ædö cæte godonte ænäni weca gote tömänäni mäincoo ïnï godonte ænguinänii. Ayæ märiñö ante yewæmöï iñömö mönö guïñenongä tänocä pöningä èmöwo impa. Wïi tömengä èmöwo yewæmonte i baï tömengä èmöwo ante beyæ, Æpodö i, ante yewæmonte impa.

¹⁸ Mäninö ante èñencæte ante näni èñenö ante eyepæ encadäni inte èñencædänimpa. Ocai në encacä ïnique, Mönö guïñenongä tänocä pöningä nänö, Æpodö i, ante èñencæte ante cæcæcäimpa. Edæ tömengä, Æpodö i, ante waocä, Æpodö i, ante adopo impa. Tömengä nänö, Æpodö i, ante teitiento teitento i tei impa.

14

144.000 ganca ïnäni näni ämotamïni äinö

¹ Ayæ botö ayömote Wængonguï Codotedo änанquidi iñömö Tiöno näni anquidi mäniñömö a ongongä atabopa. Tömengä weca waodäni tiento coadenta i coatodo müido ganca iñäni inte Wængonguï Codotedo émöwo adobai tömengä Mæmpo Wængonguï émöwo näni önonemö iñö në yewæmöinäni inte a ongönäni atabopa. ² Ayæ botö éñëñömote öönædë iñö tedepämo ante ñænæ tẽñabo ante baï detæbo eyequei té baï éñëninque adobai waodäni näni adapate näni ampoque inte tæiyænäni ampoyönäni ante baï tedepämo té éñentabopa. ³ Tiento coadenta i coatodo müido ganca iñäni iñömö mä änique waa ämotamïni ante änänitapa. Wængonguï nänö aacæ tæ contaimpa gäänë ämotamïni äñönäni müñäni quëwénäni mëa go mëa ganca iñäni në aadäni në Picænäni tönö éñenänitapa. Tiento coadenta i coatodo müido ganca iñäni inguipoga quëwénäni tönö adoyömö quëwëñönäni, Godonte æmo beyænque quëwenguïmïni, ante Wængonguï nänö në ænïnäni queñänimpi. Wadäni guiquënë ædö cæte éñente anguïnäni.

⁴ Iñäni iñömö Wængonguï ingante ante waëmö quëwencæmönimpa, ante cædinque, Onquiyængä, ante në towénämäi ingaïnäni iñänipa. Iñinque tömënäni Wængonguï Codotedo ædönö gocä tömengä müñæ cówé godänipa. Tömënäni waodäni tönö adoyömö quëwëñönäni Itota, Botö wepæ beyænque quëwenguïmïni, ante tömënäni iñänite ængacäimpa. Täno amiña bayedë tä pedinque münitö, Wængonguï qui baquimpa, ante müni

cönöni baï mäninäni adobaï Wængongui quïnäni badinque Wængongui Codotedo quïnäni ïnänipa.
 5 Adodäni cöwë babæ änämäi ïnäni ïnique wadäni ædö cæte tömënäni ïnänitedö ante, Babæ änänipa, ante anguinänii. Tömënäni edæ cöwë wënæ wënæ cædämaï ïnänipa töö.

*Wængongui anquedoidi mënaa go adocanque näni
 äö*

⁶ Ayæ Wængongui anquedo wacä ïñömö öönædë ïnö pö pao pao gocä atabopa. Inguijoga në quëwënäni ïnänite wabæca näni quëwencabo wabæca näni quëwencabo incæ waodäni näni cabø waodäni näni cabø incæ wadö näni tedecabo wadö näni tedecabo incæ wacä awënë näni cabø wacä awënë näni cabø ïñönänite anquedo tömänäni ïnänite Wængongui wantæpiyæ cöwë nänö watapæ apænedö ante ëñencædänimpa, ante apænecæte ante pongantapa. ⁷ Mäningä Wængongui anquedo ïñömö yedæ ïimaï änique, “Wængongui apænte nänö anguiönæ do ïnque bayonte mäniönæ tömämïni müni cægaïnö ante tömengä apænte ancæcäimpa. ïnique tömengä ingante guïñenique ee aedäni. Adobaï tömengä ingante waa aedäni. Tömengä edæ öönædë incæ inguijoga incæ æpæntibæ incæ æpæ tayömö incæ tömää në badongaingä ingante münitö, Bitö Awënë Wængongui ïmidö anguënë, ante ædæ wæænique watapæ apæneedäni. Mäningä ämopa,” angantapa.

⁸ Mäningä Wængongui anquedo gocä ate wacä Wængongui anquedo ayængä pöñinque ïimaï angantapa. “Babidönia näni änömö do wo èwente batimpa. Babidönia näni waëmö quëwëñömö

í incæte do wo ëwente ba aedäni. Mäniñömö në quëwënäni wënæ wënæ cædinäni ïñömö onquiyængä në towengä baï cædinqüe biñömæ bete quidi quidi dowæninque towencædänimpa, ante ti nämæ godonte baï cædänipa. Töménäni mänömaï godö cædäni beyænque wabæca näni quëwencabo wabæca näni quëwencabo wæætë wënæ wënæ cædänitapa. Mäninque ämpa,” angantapa.

9-10 Ayæ mäningä Wængongui anquedo gocä ate wacä Wængongui anquedo tömangä pöninque yedæ ïimaï angantapa. “Mönö guïñenongä tänocä pöningä ingante æcänö, Bitö Awënë Wængongui baï ïmidö anguënë, ante apænecää. Ayæ tömengä näno ëmönö baï näni badöninca gäänë ædæ wææninque æcänö apænecää. Wængongui töménäni ïnänite nanguï piincæcäimpa. Töménäni önompo incæ önonemö incæ mönö guïñenongä näno yewæmöi në yewæmöinäni adinque Wængongui adobaï töménäni ïnänite nanguï piincæcäimpa.” Änique Wængongui anquedo godömenque apænecantapa. “Mäninäni Wængongui biñömæ näno piimæ becædänimpa. Mänimænque ænique tömengä näno piinte owætadë pe ñiñængantapa. Mänimænque në bete baï ïnäni ïñömö nanguï poni wæwencædänimpa. Wængongui tæiyæ waëmö anquedoidi weca ayæ Wængongui Codotedo weca gonga bæcøyömö atopode näni öö wadö gonga bæcøyömö öö wayömö mäniñömö ïñäni æmæwo gonte ba baï nanguï wæwencædänimpa,” angantapa.

11 “Ayæ töménäni gonga bæcøyömö mäniñömö wæwëñönäni näni wæwëmämo tæemä baï cöwë æicöompa. Woyowotæ incæ itædë incæ mäninäni

edæ guëmänämaï incædänimpa. Tömänäni iñömö, Mönö guüñenongä tänocä pöningä weca ædæ wææninque, Bitö Awënë Wængongui bai iimidö anguënë, ante në apænedäni iñänipa. Ayæ tömengä nänö èmönö näni badöninca gäänë ædæ wææninque në apænedäni adobaï tömengä èmöwo nänö yewæmöi në yewæmöinäni inte mänänäni tömänäni wantæpiyæ mänömaï guëmänämaï inte wæwencædänimpa. Mäninque ämopa,” angantapa.

¹² Mänömaï beyæ münitö Wængongui quüminni iñömö tömengä nänö, iimaï cæedäni, ante nänö wææ angaïnö ante eñente cædöminni inte ayæ Itota ingante godömenque wede pönemini inte münitö wæntæye iñämäi inte ee cæcæminimpa.

¹³ Ayæ ate botö öönædë iñö tedepämo iimaï ante eñentabopa. “Bitö iimaï yewæmöe,” angantapa. “Ñöwo ganca ayæ ate Awënë Itota ingante pönente në wænäni inte tömänäni näni toquinque.”

Ante äñongä Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca, “Ao ämopa, angampa. Näni toquinque ingæimpa. Tömänäni näni nanguï cægaïnö ñimpo cæte guëmancædänimpa. Edæ tömänäni näni waa cægaïnö öönædë iñömö edonque poni acæimpa,” ante angantapa.

Inguipoga quëwënäni beyæ amiña bai bacæimpa

¹⁴ Ayæ botö ayömo näämäenta boguüma mæ owo atabopa. Adocanque Waocä eñagaingä ingä bai iñömö mänii boguümaa tæ contacä atabopa. Tömengä ocaboga awënë poganta oodo inte badöinta encacä inte tömengä nänö önönempo yaëmë bai waingamë idämæ engamë næængä atabopa. ¹⁵ Ayæ ate wacä anquedo

Wængonguï oncö tæiyæ waëmö oncönë ta pöninque boguïmää në tæ contacä ingante iïmaï yedæ ante aa pecantapa. “Inguipoga quëwënäni botö ïmote në wede pönente waa cædönäni iñömö në minte pæmö baï iñäni inte tömënäni näni to amïña bayedë baï impa. Wadæ wadæ pïnöñinque näni ö æñedë baï do bayonte bitö yaëmë baï bitö nææï aënte gote mänïnäni iñänite wadæ wadæ pïnonte baï cædinque ö æe.”¹⁶ Angä ëñeninque boguïmää në tæ contacä gote inguipoga iñömö tömengä yaëmë baï nänö nææï inte wadæ wadæ pïnonte baï cædinque tömänäni në minte pæmö baï iñäni iñänite ö ængantapa.

¹⁷ Ayæ öönædë iñömö Wængonguï oncö tæiyæ waëmö oncönë ongonte ta pöninque wacä anquedo adobaï yaëmë baï waingamë idämë engamë næænte pongantapa. ¹⁸ Tömengä pongä ate Wængonguï anquedo wacä pongantapa. Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönë, Wængonguï quï, ante iya täe, ante në änongä inte näni iya täimoga gäänë ongöñinque ta pöninque yaëmë baï waingamë idämë në engamë næængä ingante iïmaï yedæ apænecantapa. “Inguipoga tömäo në wënæ wënæ cædäni iñömö yowecoo baï iñänipa. Mänïnäni yowe ite bayedë baï iñäni adinque bitö yaëmë baï bitö nææï aënte gote yowecoo wangö tadampote gæte baï cædinque tömënäni iñänite cæe.”

¹⁹ Angä ëñeninque Wængonguï anquedo inguipoga iñömö tömengä yaëmë baï nänö nææï inte wangö tadampote cædinque yowecoo gædäni baï tömengä në wënæ wënæ cædäni iñänite adobaï cæcantapa. Ayæ yowepæ ante ñænængade

näni pänä pänä gäwate cæincadedë yowecoo wææntodonte baï cædinque tömengä wënæ wënæ cædäni ïnänite Wængongüï plïnte näö pääñömö wido cæcantapa. ²⁰ Mänii töménäni yowecoo ænte pänä pänä gäwate cæincade ïñömö töménäni näni quëwëñömö yabæca ongompa. Mäniiñömö töménäni ïnänite pänä pänä gäwate baï cædänitapa. Cæyönäni töménäni wepæ nanguï pöni gotimpa. Cabayo goto winediñömö æi ganca töménäni wepæ mäninganca æi godinque todee tiento quidömetodo ganca mäninganca nanguï pöni wepæ gotimpa.

15

Tiæte ganca näni wæwenguïmämö pompa

¹ Ayæ botö ayömote Wængongüï ñöwo wæætë mä pöni odömömo adinque ëñencædänimpa, ante cædinque öönædë ïnö bamönengæ pöni badongä a owo atabopa. Wængongüï anquedoidi önompo æmæmpoque go mënnaa ïnäni ïñömö öönædë ongöñönänite töménäni ïnänite, Minitö cæmïni beyænque waodäni näni wæwenguïmämocoo önompo æmæmpoque go mempoga pongæimpä, angä ëñente ænte pönänitapa. Mänii wæwämämocoo æmæwo ba adinque Wængongüï näö ænguï panguïmämö eyepæ bapa.

² Ayæ æpæntibæ ïñömö awocawænta ëmö baï adinque botö mänintibæ töno gonga guëa wempodente bæco atabopa. Adotibæ yæwedeca waodäni mæ ongönänipa. Mäninäni ïñömö mönö guïñenongä ayæ pöningä ingante ante ayæ tömengä näö ëmönö baï näni badöninca

ante Baa änинque tömënäni tæïi ëmonte gänä cædäni ïnänitapa. Adodäni tömengä ëmöwo ante, Æpodö ï, ante Baa ante yewæmönämäi ïnäni atabopa. Wængonguï tömënäni ïnänite adapate näni ampoquï godongä ænte næænte a ongönänipa.

³ Tömënäni a ongöñinque Wængonguï ingante në cægaingä Möitee wodi ämotamini näno angaïnö ante ayæ Wængonguï Codotedo ämotamini näno agaïnö ante ïimaï ämotamini änänipa.

“Awënë Wængonguï bitö adobique Tömää Cægaïmi
inte
bitö mä cædö ïñömö waëmö pönü ïnönö anguënë.
Bitö tömämæ quëwënäni Tæiyæ Awënë Odeyebi
ïmidö anguënë.

Quiëmë cædinque bitö në nö cæbi ïmipa.

⁴ Awënë eñëmi, Æcämë bitö imite guïñënämäi ingu-ingää.

Ayæ bitö ëmöwo ante pönente æcämë waa adämaï inguingää.

Edæ bitö adobique tæiyæ waëmö ïmipa.

Tömää bitö nö cædïnö edonque pönü ba adinque wabæca wabæca näni quëwencabo tömänäni bitö weca ponte ædæ wææningue

bitö ïmi, Bitö Awënë Wængonguï ïmidö anguënë,
ante ancædänipa.”

⁵ Ayæ ate botö ayömote öönædë ïñömö Wængonguï tæiyæ waëmö oncö incæ æmontaicö bai inte tömengä näno nänenë owocö ïñömö wi ænete bayö atabopa. ⁶ Wængonguï anquedoidi önompo æmæmpoque go mënaa ïnäni mänincönë ongonte ta pönänitapa. Tömënäni cædäni ate waodäni näni wæwenguïmämo ïñömö önompo æmæmpoque go mempoga pongæimpa. Tömënäni

weocoo waëmoncoo nïno näni anc oo ñäö baï ëmoncoo mongænäni ïnänipa. Töménäni tæcætawë ïnö pacad eyænta oodo inte näni badöinta mongænëmæïnäni ïnänipa.

⁷ Ayæ müñäni quëwënäni mënaa go mënaa iñönäni adocanque Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mënaa ïnäni iñönänite owætacoo adotaque adotaque pædæ godongä ænänitapa. Mänintacoo önompo æmæmpoque go mentacoo iñömö oodo inte näni badöintacoo inte Wængongui né wantæpiyæ cöwë quëwengaingä ingä nänö ængui pämämo eyede ènentapa.

⁸ Wængongui nänö ñäö apäidö beyæ ayæ tömengä nänö tæï piñämämo beyæ tömengä tæiyæ waëmö oncönë iñömö tëëmämämo eyede mæ ongompa. Ayæ Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mënaa ïnäni cædäni ate waodäni näni wæwenguimämo ante önompo æmæmpoque go mempoga näni wæwenguinganca ïinque baganca æcämenque incæ Wængongui tæiyæ waëmö oncönë guiidämaï incædänimpa.

16

Wængongui nänö ængui panguintacoo

¹ Ayæ ate Wængongui tæiyæ waëmö oncönë ïnö tedepämo yedæ té èñentabopa. Né angä iñömö Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mënaa ïnäni ïnänite, “Goedäni, äninque, Wængongui owætacoo nänö ængui panguintacoo önompo æmæmpoque go mëa ganca inc oo næænte gote inguipoga iñömö gao cædäni,” angä èñentabopa.

² Wængongui anquedo tänocä godinque tömengä owætadë ènë incæ inguipoga gao cæcantapa. Gao

cæcä ate mönö guïñënongä ayæ pöningä nänö yewæmöi né yewæmöinäni inte tömengä nänö ëmönö baï näni badöninca gääne ädæ wææninque apænedäni iñönänite tömänäni ayaa nantai ñömæï tömäo baadinque nantate wædänitapa.

³ Wængongui anquedo ayæ né gocä tömengä owætadë ënë incæ æpæntibæ cæncadëmæ gao cæcä ate mänimæ iñomö do wænänäni wepæ baï bayonte mänintibædë quëwënäni tömänäni wænänitapa töö.

⁴ Wængongui anquedo ayæ né gocä tömengä owætadë ënë incæ æpænë tömänonga gao cædinque æpæ tayomö tömäñomö gao cæcä ate mänimæ tömämæ wepæ batimpa. ⁵ Ayæ ate Wængongui anquedo æpæ tömämæ beyæ né angä inte iimaï apænecä ëñentabopa.

“Mönö Tæiyæ Waëmö iñomi ëñëmi, bitö wëenëñedë do né quëwengaïmi ïmi ñowobi adobi iñomi ïmipa.

Mänömaï tömänäni iñänite apænte ante päninque bitö nö cædinque apænte pänimi ïmipa.

⁶ Edæ bitö quïnäni tönö bitö beyæ né apænegaïnäni iñänite wænönäni ate tömänäni né wænäni wepæ näate bagadänimpa. Bitö wæætë né wænonte näate badäni näni cægaï beyæ wepæ godömi begadänimpa,” angantapa.

⁷ Ayæ Wængongui quï, ante näni iya täimoga iñö tedepämo té ëñentabopa. “Ao ämopa. Awënë Wængongui bitö adobique Tömää Cægaïmi inte, Iimaï pancæboimpa, ante bitö apænte angaïnö baï cædinque tömänäni iñänite päninque bitö cöwë nö cæte waa pämipa.”

8 Wængonguï anquedo ayæ në gocä tömengä owætadë ënë incæ nænque mæ owoyömö mäniñömö gao cæcantapa. Ayæ waodäni æmontaiya montæ gongate wæcædänimpa, ante cædinque në godö angä beyænque nænque nanguï tï näwä batimpa. **9** Mänii nanguï tï näwante beyæ waodäni montæ gongate badäni incæte tömënäni näni wënæ wënæ cædinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante ayæ pönénämäï ïnäni inte ñimpo cædämaï inte Wængonguï ingante waa adämaï ïnänitapa. Tömënäni, Wængonguï cæcä beyænque mönö wæwämämocoo pönimpa, ante wædinque Wængonguï ingante pünnique tömengä èmöwo ante wënæ wënæ babæ ante tedewënänitapa.

10 Wængonguï anquedo ayæ në gocä tömengä owætadë ënë incæ mönö guïñenongä tänocä pöningä nänö aacæ tæ contaimpa gao cæcä ate tömengä awënë odeye ïnongä inte nänö aayömö mæ mämonte baï batimpa. Waodäni nantate wædinque önonganenëwa æo pocænguenëwate wædänitapa. **11** Mänömaï wædäni incæte tömënäni näni wënæ wënæ cædinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante godömenque pönénämäï ïnäni inte ñimpo cædämaï ïnänitapa. Wæætë nantai baate nantate wædinque Wængonguï öönædë quëwënongä ingante püinte badinque wënæ wënæ babæ ante tedewënänitapa.

12 Wængonguï anquedo ayæ në gocä tömengä owætadë ënë incæ ñænæ önonga Eopadatedö näni änonga mäninonga gao cæcä ate awënë odeyeidi nænque tamönö quëwente näni ponguinö taadö ante önö tömäo amimö batimpa.

13 Ayæ wënæidi wentamö näni èwocacabo mënaa

go adocanque ïnäni ïñömö weque baï ïnäni ta pönäni atabopa. Dadagöö öönöe ïnö adocanque wénæ ta pongantapa. Mönö guïñenongä tänocä pöningä öönöe ïnö wacä wénæ ta pongantapa. Ayæ Wængonguü beyæ në apænedömo ïmopa, ante në babæ apænedongä öönöe ïnö wacä wénæ pongantapa. ¹⁴ Mäninäni wénæidi önöwocaidi ïnäni inte mä cædäni ïnänipa. ïnäni ïñömö tömämæ awënë odehyeidi weca äñecæ godinque tömänäni ïnänite apænedinque, Awënë Wængonguü adocanque Tömää në Cægaingä inte nänö apænte anguiönæ ïñonte münitö godongämæ ponte guëadö guëa cæcæminimpa, ante cædänipa.

¹⁵ “Mönö Awënë nämä incæ ïïmaï angantapa. Aedäni. Në awëmö ængä ïñontobæ pongä baï botö adobaï änämaï inte poncæboimpa. Æyedënö ponguingä, ante në mönämaï ongongä ïñömö tömengä wänö cönongä baï ïnongä inte nänö toquinque. Edæ tömengä, Ömaabo ïnämaï incæboimpa, ante ayæ, Guiñëñate wædämaï incæboimpa, ante tömengä weocoo tömë weca ee mangä ïnongä ingampa,” angantapa.

¹⁶ Mänii wénæidi önöwocaidi tömämæ awënë odehyeidi ïnänite äñecæ gote änäni eñeninque awënë odehyeidi ïñömö tömänäni tontadoidi tönö Adämaguedoö ebledo tededö näni äñömö adoyömö godongämæ pönänitapa.

¹⁷ Ayæ Wængonguü anquedo tömangä në gocä tömengä owætadë ënë incæ woboyæ owoyömö mänïñömö gao cæcä ate öönædë ïnö Wængonguü tæiyæ waëmö oncönë tömengä nänö aacæ tæ contayömö mänïñömö tedepämo yedæ tededinque,

“Ñöwo ïinque batimpa,” angantapa.

¹⁸ Ayæ ate yædæ yædæ näïnimpa. Detæbo tæi tæi
të goyö yedæ pöni änimpa. Ayæ goinque nanguï
pöni ocæ ocæ gotimpa. Waodäni inguipoga näni
quëwenganca tömanganca mäniï goinque baï wa
goinque cöwë godåmaï ïnimpä. ¹⁹ Goinque ocæ
ocæ goyon te tömënäni näni ñænæ quëwëñömö
incæ tænguïmæ tænguïmæ godinque mëñömonga
go adoyömonque batimpa. Ayæ wabæca näni
quëwencabo wabæca näni quëwencabo incæ
tömäo näni quëwëñömö onconcoo acapowate
bogocæ tæ gowæænimpa. Wængonguï adobaï,
Babidönia näni waëmö quëwëñömö quëwëñäni
wënæ wënæ cædänipa, ante pönente wædinque
ænguï badinque, Mïni wæwenguinque impa, ante
owæta bïünömæ näno püimæ eyede ènë godonte
baï cædinque tömënäni ïnänite nanguï püinque
pangantapa. ²⁰ Tömää wää tæiwænë ïñömö
yogæ guittimpa. Ayæ onquiyabocoo adobaï dæ
bibitapæ batimpa. ²¹ Ayæ öönædë ïnö yoguica
cöönæ baï waodäniya tæi tæi wæænimpa. Mäninca
tæi tæi wææninca adocaque incæ wodo tiëe
diboda tee mä ganca enca impa. Yoguica wënæ
wënæ incapa, ante adinque waodäni, Mäninca
mönö wënæ wënæ wæwëmämo impa, äninque
Wængonguï ingante püinte badinque wënæ wënæ
babæ ante tedewënänitapa.

17

*Onquiyængä   mäinc oo   beyæ   né   towente
quëwënongä*

¹ Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mëa ganca ïnäni önompo æmæmpoque go mëa ganca owætacoo në næænäni iñönänite adocanque botö weca ponte, “Poe, angantapa. Onquiyængä mäinc oo beyæ në towente quëwënongä iñömö æpænc oo yædopää në tæ contacä apænte nänö panguïnö ante botö odömömo acæbiimpa.

² Inguipoga awënë odehyeidi incæ tömengä tönö towengadänimpa. Waodäni inguipoga quëwënäni incæ adobaï tömengä towëinënö beyæ tömengä biñömæ bete baï quidi quidi dowænte baï pönänämäi cægadänimpa,” ante apænecä ëñentabopa.

³ Wængongui Önöwoca incæ botonga pö guiiyongä botö wüimonte baï iïmaï atabopa. Wængongui anquedo adocä iñömö botö ïmote ö ænte mäo önomæca iñömö cönongä ongontabopa. Mäniñömö ongöningue botö onquiyængä babæcä baï në guïñenongäa mongænte a ongongä atabopa.

Mäningä mönö guïñenongä opatawæ ëñadongä inte èmòwocoo tömengä baonga godämæ tömangä yewæmöi ëñacä ingantapa. Mäniwocoo Wængongui ingantedö ante wënæ wënæ babæ wapiticæ änïwocoo iñönimpa. Mäningä mönö guïñenongä nänöocabocoo önompo æmæmpoque go mëa encacä inte tömengä nänö önomoncawænc oo önompo tipæmpoga èmoncacä ingantapa. ⁴ Onquiyængä iñömö tömengä weocoo awënëidi waëmonc oo näni mongænc oo tönö opatawæ èmonc oo mongængantapa. Tömengä, Botö waëmö incæboimpa, ante oodo badöincoo tönö dicamö näni nanguï godonte æninc oo tönö pededamö näni ämö mäniñomonc oo mongænte

ingantapa. Tömengä önonempo owætadë oodo inte badöintadë quïmæmë baapæ baï ï eyede engapæ næængantapa. Mäningä onquiyængä quïemë nänö wënæ wënæ cæpämo nänö towente quëwënö baï mänintadë næængantapa. ⁵ Adocä onquiyængä tömengä önonemö ïnö èmowo yewæmöi èmongä ingantapa. Mäniwo wë wodonte baï ï incæte iïmaï ante impa.

“Babidönia näni waëmö quëwëñömö ï incæte onquiyængä né towengä baï impa.

Waodäni né godö towënäni wääänä baï mäningä onquiyængä ingampa.

Ayæ adobaï inguipoga quëwënäni wïwa näni cæinëno ante né cædäni wääänä baï adocä onquiyængä ingampa.”

Mänömaï tömengä önonemö ïnö yewæmonte èmongantapa. ⁶ Wængonguï quïnäni ingaïnäni tönö Itota ingante ante apænedäni beyæ né wængaïnäni tömënäni wepæ bete baï mäningä onquiyængä quidi quidi dowænte baï ingä botö atabopa. Tömengä ingante adinque botö ancai guïñente wætabopa.

⁷ Ancai guïñente wæyömote Wængonguï anquedo botö ïmote iïmaï angantapa. “Quïnante ancai guïñente wæbii. Mönö guïñëñongä ïñömö tömengä ocabocoo önompo ñemæmpoque go mencaa encacä inte tömengä önömoncawænc oo önompo tipæmpoga èmoncacä ïnongä inte onquiyængä ingante né mongængä ingampa. Onquiyængä ingante né mongængä mönö guïñëñongä tönö onquiyængä tömëna näna wë wodonte ïnï æbänö ï, ante apænebo èñëe. ⁸ Adocä mönö guïñëñongä bitö adingä ïñömö wëenëñedë quëwengaingä inte ñöwo

dæ angä incæte ayæ ate tadömengadænguipodë ïnö ææ ta poncæcäimpa. Ta pöninque tömengä nänö æmæwo ömæwewinguinque ingæimpa. Wængongui, Quëwenguinta, ante inguipoga badönämäi ïñedë nänö yewæmongaïntaa inguipoga quëwënäni tömënäni èmöwo në yewæmönämäi ïnäni ïñomö tömënäni ïñomö mönö guïñenongä do quëwengaingä ñöwo dæ angä incæte ayæ ate pongä adinque ancai guïñente wæcædänimpa,” ante Wængongui anquedo apænecantapa.

⁹ Ayæ tömengä wæætë apænecantapa. “Mäninö ante èñencæte ante ocai èñenö në encacä inte èñencæcäimpa. Mönö guïñenongä tömengä önompo æmæmpoque go mëa ocabocoo ïñomö önompo æmæmpoque go mëa änanquidi baï ïnänipa. Mänii änanquidiboga onquiyængä tæ contacä ingampa. Mänii ocabocoo adobaï önompo æmæmpoque go mëa awënë odehyeidi baï ïnänipa. ¹⁰ Mänimpodäni ïñönänite önompo æmæmpoque awënë odehyeidi ïnänite wido cædänitapa. Adocanque awënë odehye ïñomö ñöwo aacä ingampa. Wacä awënë odehye ayæ pönämäi ingä incæte tömengä pöninque wantæ ïñö ongonte aacæcäimpa. ¹¹ Önompo æmæmpoque go mëa ganca awënë odehyeidi näni cabo ïñönänite mönö guïñenongä adocä ïnongä incæte tömënäni beyæ ponguingä ingampa. Tömengä ïñomö wëenëñedë në quëwengaingä incæ ñöwo dæ angä ïnongä inte tömengä nänö æmæwo ömæwewinguinque poncæcäimpa,” ante Wængongui anquedo apænecantapa.

¹² Ayæ tömengä wæætë apænecantapa. “Ayæ önompo tipæmpoga önomoncawæncoo bitö

adïmoncawæncoo iñömö önompo tipæmpoga awënë odehyeidi baï ïnäni incæte ayæ aadämaï ïnänipa. Incæte ayæ ate tömënäni ïnänite änäni ate awënë odehyeidi badinque tömënäni, ïimaï cæedäni, ante änäni bacædänimpa. Ayæ mönö guüñenongä töö tömënäni adoque ooda ganca godongämæ aacædänimpa. ¹³ Tömënäni adodö ante pönënäni inte, Mönö tæï piñænö ante guüñenongä ingante godömö æncæcäimpa. Ayæ awënë odehyeidi ïnömö inte mönö, ïmaï cæedäni, ante në ämö ïmö baï mönö tömengä ingante ämö në angä bacæcäimpa.

¹⁴ “Mäninäni Wængonguï Codotedo ingante guëadö guëa cæcædänimpa. Incæte tömengä iñömö awënëidi tömänäni Awënë ïnongä ingampa. Ayæ waodäni awënë odehyeidi ïñönänite tömengä Tæiyæ Awënë Odeye ïnongä ingampa. ïnique tömengä tæï èmönongä inte tömënäni ïnänite gänä cæcæcäimpa. Tömengä, Botö miñæ tee empo goquümini, ante waodäni ïnänite aa pedinque apænte nänö në ængänäni inte tömengä miñæ cöwë ædæmö cæte tee empo godäni ïnänipa. Mäninäni adobai tömengä töö godongämæ guëadö guëa cæte wænonguinäni inte tæï èmonte gänä cæcædänimpa,” ante Wængonguï anquedo apænecantapa.

¹⁵ Ayæ tömengä wæætë botö ïmote ïimaï apænecantapa. “Onquiyængä mäinc oo beyæ towente quëwënongä inte æpænc oo yædopää tæ contacä abitapa. Mänii æpænc oo iñömö tæiyænäni waodäni baï ïnänipa. Wabæca näni quëwencabo wabæca näni quëwencabo incæ wadö näni tedecabo wadö näni tedecabo incæ waodäni tæiyænäni ïnänipa. Mäninäni tömänäni mänii

æpænc oo baï ïnänipa. ¹⁶ Ayæ önompo tipæmpoga önömoncawænc oo baï awënë odehyeidi töönö mönö guïñenongä iñömö tömänäni bitö në adinäni ïnönäni inte onquiyængä mäinc oo beyæ në towente quëwënongä ingante piincädänimpa. Piinque, Tömengä ingante æmæwo ömæ ëwengæimpa, ante cæcädänimpa. Tömengä mäinc oo tömancoo ö ænäni ate ömaacä inte wæyongante tömengä baö cænique tömengä ingante æmæwo iya tancädänimpa. ¹⁷ Wængonguü, Botö angaï baï iinque baganca tömänäni botö pönënö ante cæcädänimpa, ante godö cæcä beyænque mäninäni awënë odehyeidi näni mümönë adodö ante pönënäni. Pönënique tömänäni godongämæ Ao änique, Mönö guïñenongä aacæcäimpa, ante tömengä ingante, Mönö tæï piñænö ante godömö ænguingä, ante godönäni ængantapa.

¹⁸ “Mäningä onquiyængä bitö adingä baï Babidönia näni waëmö quëwëñömö adobaï impa. Mäniñömö awënëidi iñömö tömämæ awënë odehyeidi ïnänite në aadäni ïnänipa,” ante Wængonguü anquedo apænecantapa.

18

Babidönia näni quëwëñömö do wo ëwente batimpa

¹ Ayæ ate Wængonguü anquedo wacä inte öönædë ïnö wææ pongä atabopa. Tömengä tæï piñængä inte nanguü angä ingä inte nämä nänö ñäö apäite èmönö inte inguipoga iñömö ñäö apäicä atabopa. ² Tömengä nänö tedepämo inte ïimaï yedæ aa pedinque,

“Babidönia näni äñömö do wo ëwente batimpa.

Babidönia näni waëmö quëwëñömö i incæte
do wo ëwente ba aedäni.

Badinque wënæidi näni owoyömö batimpa.

Wënæidi wentamö ëwocadäni tömänäni mäniñömö
tee mönincönë baï quëwëñänipa.

Ayamöidi baacäidi tömänäni adobaï mäniñömö
wææ cæte baï owodänipa.

3 Wabæca näni quëwencabo wabæca näni
quëwencabo incæ tömänäni
babidöniaidi wiwa näni towëïnënö beyæ
tömänäni biïnömæ bete quidi quidi dowænte baï
wædänipa.

Inguipoga awënë odehyeidi incæ babidöniaidi tönö
towëñänipa.

Babidönia iñömö quëwëñäni nämanque ante
pönente tocæte ante mäinc oo nanguü pöni
ænte éadäni beyænque

inguipoga në godonte ænäni iñömö mäinc oo nan-
guü pöni éadäni badänipa,”

ante Wængongui anquedo aa pecantapa.

4 Ayæ öönædë iñö wacä tedepämö tedecä
ëñentabopa.

“Botö guiidemini eñeedäni. Minitö tömänäni weca
quëwemini incæte,

Tömänäni tönö godongämæ wënæ wënæ cædämäi
incæmönimpä, ante cædinque wadæ tao
pöedäni.

Ayæ, Wængongui tömänäni iñänite päninque mönitö
iñonite pänämäi incæcäimpä, ante pönente
wædinque wodii wînonte pöedäni.

5 Tömänäni wënæ wënæ cædimämö iñömö cabö ti
gæte cönöninque bacoo pöni ongompa.

Incæte Wængonguï mänïnäni näni wïwa cædïmämo
cöwë pönente wæcampa.

6 Tömënäni näni pönöni baï mïnitö tömënäni ïnänite
adobaï godoncæmïnimpa.

Tömënäni näni pönö cædinö beyæ mïnitö wæætë
adopo godö cædïnque mempoga ganca
godömenque godö cæmïni wæcædänimpa.

Ti nämæ godönäni bete baï wædänitawo. Mïnitö
wæætë tömënäni owætadë ti nämæ
adopopæ pe ñiñänte wempo cædëninque,
mempoga pe ñiñänte wempo cædente baï
cædïnque godömenque ti nämæ godömïni
bete wæcædänimpa, angantapa.

7 Edæ tömënäni nämä incæ, Mönö ñænæmö
ïmomba, ante pönente nanguï waëmö
mäincoo éate quëwénäni iñönänite
mïnitö wæætë, Tömënäni ægancadö waëmö
quëwénänii, ante adinque
tömënäni ïnänite adoganca piiante cæmïni
nantate wædïnque tömënäni wæwente
quëwencædänimpa.

Mänïnäni iñömö, ‘Awënë odehye nänöogængä baï
contate ongömomba. Edæ watapæ quëwëmö
ïmomba.

Wii owæmpoingä baï iñömö inte wæwénämäi cöwë
incæmöimpa,’ ante önwënenque pönente
änewénänipa.

8 Mänömaïnö ante né änäni inte adoque itædë
iñonte tömënäni näni wæwémämo iñontobæ
pö ate nanguï wæcædänimpa.

Mänïönæ tömënäni näni wænguïmämo näni
wæwenguïmämo näni gue ænenguïmämo
pö wæcædänimpa töö.

Tömënäni onconcoo gonga bæcodocæimpa.

Edæ Wængonguï Awënë iñömö Babidönia iñömö quëwënäni inänite nê apænte ante pangä iñömö edæ tömengä tömää cægaingä ingampa,” ante apænecantapa.

⁹ Inguipoga awënë odehyeidi incæ Babidönia quëwënäni tönö towënäni inte tömënäni adobaï Babidönia quëwënäni tönö nanguï waëmö mæincoo godongämæ ænte èate quëwënänipa. Ìnique Babidönia näni quëwëñömö gonga bæcododinque tæemancoo baca baca æi adinque tömënäni wæwente Ca ca wæcædänimpa. ¹⁰ Babidönia iñömö quëwënäni nanguï poni näni wæwënö adinque awënë odehyeidi ancai guïñenique, Mäninäni tönö godongämæ wæwënämaï incæmönimpa, ante gomonga a ongöniunque wæcædänimpa.

“Babidönia mïni waëmö quëwëñömö nê quëwëmïni mïni wæquinque ingæimpa.

Mäniñömö quëwëmïni mæincoo nanguï èate ïnímïni inte mïni wæquinque.

Wënæ wënæ cæmïni iñömïnite adoque ooda iñonte Babidönia mïni quëwëñömö do apænte pante wo ëwente batimpa.” ante wæcædänimpa.

¹¹ Inguipoga mæincoo ænte mante nê godonte ænäni iñömö, Edæ æcänö mönö godonguënenenco godonte ænguïnaa. Ñöwo dæ ä, ante wæwente Ca ca wæcædänimpa. ¹² Ìncoo iñömö näni godonguënenenco impa. Oodo tönö padata, dica näni nanguï godonte ænincacoo tönö pededamö näni ämoncoo mæ ongoncoopa. Adobaï waëmoncoo nïno näni anc oo tönö awënëidi waëmoncoo

näni mongæncoo ayæ teda näni ancoo töönö opatawæ incoo mæ ongoncoopa. Quïwæmë oguï wawænque ï mäniwæ mæ ongoncoopa. Edepante baga inte näni badönincoo töönö awænque näni nanguï godonte æniwæ inte näni badönincoo mæ ongoncoopa. Yaëmenta bodonte näni äni inte näni badönincoo töönö iædo näni äni inte näni badönincoo töönö mänömodo näni anca inte näni badönincoo iñömö mänincoo tömancoo mæ ongoncoopa, ante wæcædänimpa. ¹³ Cänera näni antapo töönö oguï waa öni pæcaquï, oguï waquï näni iya täïmö töönö ti nä öni pæquï ayæ oguï wapæ öni pæquimæ, biïnömæ töönö oguinguipæ, waëmë ædïna töönö todigomö mänincoo mæ ongoncoopa. Cäningäidi töönö obegaidi cabayoidi töönö cabayo inte ñä cæte näni wëä godö awotocoo mæ ongoncoopa. Mänincoo tömancoo mæ ongoncoopa, ante wæcædänimpa. Ayæ adobaï, Waodäni incæ né cæte quëwencædänimpa, ante cäningäidi baï godonguënëmö intamompa, ante wæcædänimpa. ¹⁴ Mäninäni Babidönia quëwënäni ïnänite ïimaï ancædänimpa.

“Quincamë ante beïnente wæmïni incæ mäninca tömanca mïnitö weca ñöwo dæ ancara.

Mïni ëadincoo töönö quïnö waëmë mïni mäincoo iñömö mänincoo tömancoo ñöwo dæ ä ïnique mïnitö

ömæpomïni inte cöwë wæætë ænämäi incæmïnimpa,” ante ancædänimpa.

¹⁵ Tömënäni mäniñömö quëwënäni ïnänite mänincoo näni godönincoo beyæ né ænïnäni inte né nanguï ëadinäni incæ Babidönia iñömö quëwënäni näni wæwënö adinque, Mäninäni töönö

godongämæ wæwënämaï incæmönimpa, ante gomonga a ongöninque ancai guïñencædänimpa. Ayæ wæwente Ca ca wæcædänimpa. ¹⁶ Ayæ iïmaï yedæ ancædänimpa.

“Babidönia mïni waëmö quëwëñömö në quëwëmïni incæ mïni wæquinque ingæimpa.

Edæ mänïñömö quëwëmïni tömëmïni weocoo waëmoncoo nïño näni anc oo töön awënëidi waëmoncoo näni mongænc oo töön opatawænc oo mänincoo que mongæmïni ïmïnitapa.

Minitö, Mönö waëmö incæmöimpa, ante oodo inte badöinc oo töön dicamö näni nanguï godonte ænincoo töön pededamö näni ämö mänïmoncoo mongæmïni ïmïnitapa.

¹⁷ Incæte adoque ooda iñonte mänincoo mïni ëadincoo incæ edæ æmæwo ömæe ëwente batimpa, ante në ænte godönäni edæ wæcædänimpa,” ante angantapa.

Æpæntibædo wipocoo në töö töö cædönäni töön, Wipodë në godäni, wipodë në cædönäni töön, Wipo inte mäincoo godonte ængæimpa, ante në mäo godäni tömänäni mäninäni gomonga a ongoncædänimpa. ¹⁸ Babidönia näni quëwëñömö gonga bæcododinque tæemanc oo baca baca æi ad-inque iïmaï yedæ ancædänimpa, “Ii Babidönia näni waëmö quëwëñömö baï wayömö näni waëmö quëwëñömö edæ dæ ampa, ante wæcædänimpa,” ante angantapa. ¹⁹ Në wæwënäni inte näni cæi baï onguipo guidümö ænte ocaboga wo ææntodonte wææ guicadinq ue Ca ca wædinque iïmaï yedæ ancædänimpa,

“Babidönia näni waëmö quëwëñömö në quëwënäni
näni wæquinque ingæimpa.

Mäniñömö æpæntibædo wipocoo në ëadäni inte
tömënäni näni godönincoo mäniñömö quëwënäni
ïnänite godonte æninque tömänäni nanguï
ëadäni badänitapa.

Ayæ adoque ooda iñonte Babidönia näni
quëwëñömö tömäo æmæwo ömäe ëwente
batimpa, ante ancædänimpa,” angantapa.

²⁰ Mäninö ante änäni ate, Tömämïni öönædë iñömö
quëwëmïni mäniñömö wo ëwente ï adinque
watapæ tocæmïnimpa.

Wængonguï quïmïni adobaï

Itota nänö në da godongaïmïni tönö

Wængonguï beyæ në apænemïni tönö

mïnitö tömämïni mäniñömö wo ëwente ï adinque
watapæ tocæmïnimpa.

Edæ, Mïnitö ïmïnite æbänö wënæ wënæ cædänii,
ante adinque

Wængonguï tömënäni näni quëwëñömö quëwënäni
ïnänite apænte äninqué pangä ate
tocæmïnimpa, ante angantapa.

²¹ Ayæ Wængonguï anquedo në tæï ëmongä
iñömö dicabo näni mö mö equinca baï ñænængade
dicabo æninque æpæntibæ cæncadëmæ wo guï-
itodöninqué üimaï angantapa.

“Mäninca æpæntibæ cæncadëmæ tæï wo
guïitodömo guii baï

Babidönia näni waëmö quëwëñömö
wo ëwente dæ ba ate cöwë adämaï incædänimpa.

²² ïninqué, Adapate näni ampogaïnö incæ
ämotamïni näni angaïnö incæ

ööñä baï näni we we öongaïnö incæ todompeta
näni ancadeca näni we we öongaïnö incæ
mäniñömö cöwë ëñenämaï ingæimpä.

Quiëmë badönäni incæ në badongaïnäni
mäniñömö cöwë dæ ancædänimpa.

Töménäni näni dicabo mö mö equinca inte
cæyönäni dicabo dadi dadi cæyedë ä baï
mäniñömö cöwë wii ëñenguïnänidö anguënë.

23 Do näni tï wodönoincade mäniñömö cöwë tica
ëñenämaï ingæimpä.

Onquiyængä ingante në monguingä mäniñömö
cöwë dæ ä mönämaï inguïnänidö anguënë.

Mäniñömö mäinc oo ænte mante në godonte
ænäni iñömö inguipoga ñænænäni inte
ongongadänimpa.

Ayæ idöidi yewænte baï cædinque mäniñömö
quëwënäni, Waëmö mäinc oo, ante wapiticæ
ånewënäni beyænque wabæca näni
quëwencabo wabæca näni quëwencabo
incæ tömänäni näni quëwencabo oda cæte
gogadänimpa,” angantapa.

24 Wængonguï beyæ në apænegaïnäni iñänite
wænöninque mäniñömö quëwënäni incæ
Wængonguï quïnäni iñänite godömenque wænönäni
wængadänimpa. Edæ inguipoga wænönäni në
wængaïnäni tömänäni mäniñömö wænönäni wænte
baï ingadänimpa.

19

1 Babidönia wo ëwente ba ate öönædë iñömö
waodäni tæiyænäni adotedæ ogæ tededäni baï
ëñentabopa.

“Mönö Awënë ingante watapæ apænecæimpa,
ante, Adedoya, änique,
Mönö Wængonguü mönö ïmonte, Quëwencæmïnimpa,
ante në Ængä ïnongä ingampa.

Tömengä ñääö ëmongä ïnongä ingampa. Ayæ
tömengä tæi pïñængä ïnongä ingampa.

² Edæ, Wængonguü, Iïmaï pancæboimpa, ante nänö
apænte angaïnö baï cædinque tömengä cöwë
nö cæte waa pangampa.

Babidönia ïñöömö onquiyængä mäinc oo beyæ në
towente quëwénongä baï impa. Mäniñömö
quëwénäni në wïwa cædäni beyænque

inguipoga quëwénäni wæætë në wïwa cædäni
badäni adinque

Wængonguü mäniñömö quëwénäni ïnänite apænte
ante pangantapa.

Wængonguü ingante në cædinäni ïnänite adodäni
wænönäni adinque tömengä wæætë
töménäni ïnänite wænongä wænänitapa,”
ante änänitapa.

³ Ayæ wæætë ogæ tededinque,
“Adedoya,” änänipa.

“Mäniñömö tæemancoo cöwë baca baca æicöompa,”
ante änänitapa.

⁴ Mäniñedë Wængonguü nänö tæ contaimpa
tæ contayongante në aadäni në Picænäni
bæinticoatodo ganca ïnäni tönö müñäni quëwénäni
mënaa go mënaa ïnäni ïñöömö ædæ wææninqe,
Bitö Wængonguü Awënë ïmidö anguënë,
änique “Amëë, Adedoya,” ante aa pedänitapa.

⁵ Wængonguü nänö tæ contaimpa ïnö tedepämö
Iïmaï tededinque,
“Wængonguü ingante në cæmïni inte

tömengä ingante nē guïñente ëñente cæmïni iñömö
 nē awënëidi ìmïni incæ önomïnique incæ mïnitö
 tömämïni,
 Mönö Wængonguï ingante watapæ apænecæimpa,
 ante apæneedäni,” angantapa.

Wængonguï Codotedo monguingä ñæmæ

⁶ Ayæ adobaï waodäni tæiyænäni adotedæ ogæ
 tededäni baï ëñentabopa. Ñænæ tẽñabo ä baï
 detæbo eyequeï tẽ baï ëñentabopa.

“Adedoya,
 Mönö Wængonguï Awënë Tömää nē Cægaïmi inte
 bitö nē Awënë badinque aabipa.

⁷ Mönö watapæ poni entawënïnque waa tocæimpa.
 Edæ tömengä ingante apænedinque mönö, Bitö
 ñäö emömi imipa, ante angæimpa.

Edæ Wængonguï Codotedo nänö monguïnö oo
 bacæ cæpa cæmïni.

Onquiyængä tömengä ingante monguingä
 iñömö, Botö nänöogængä inguingä oo
 poncæcæimpa, ante nämä incæ eyepæ cæte
 a ongongampa.

⁸ Tömengä ingante weocoo nïno näni ancoo waëmö
 näämæntacoo
 nänö wëñaquincoo, ante poniönäni ængä ingampa.
 Wængonguï quïnäni näni nö cægaincoo incæ
 nïno näni ancoo waëmö näämæntacoo baï impa.”

⁹ Ayæ Wængonguï anquedo botö ìmote angan-
 tapa. “Timaï ante yewæmoe. ‘Wængonguï Codotedo
 monguingä ñæmæ pö becædänimpa, ante wente
 ængä nē ponguïnäni näni toquinque.’ ” Tömengä
 ayæ godömenque änique, “Mänïnö Wængonguï
 nänö nö angaïnö impa,” ante angantapa.

10 Ante äñongä botö tömengä önöwa ïnö ædæ wææninque tömengä ingante watapæ apænecæte ante cæyömote tömengä wæætë, “Mänömaï cædämäi ïmäwe, angantapa. Botö önonque bitö baï Wængonguï ingante në cæbo ïmopa. Edæ bitö tönïñadäni Itota nänö apænegaïnö në ëñente cædäni baï botö adobaï Wængonguï ingante në cæbo ïmopa cæbii. Edæ Wængonguinque ingante ædæ wææninque, Bitö Wængonguï Awënë ïmidö anguënë, ante apænee,” ante angantapa.

Itota godö odömongä beyænque Wængonguï beyæ në apænedäni ïñömö tömengä nänö apænegaïnö ante ëwocadinque apænedänipa.

Näämænta cabayoga në tæ contacä mongænte pongampa

11 Botö ayæ ayömote öönædë wi ænete baï bayö cabayo näämænta ëñacä a ongongä atabopa. Cabayo në tæ contacä mongænte pongä iñongante, Tömengä cöwë pönëninque në Ædämö Cædongä inte, Nåwangä impa, ante në Apænegaingä ingampa, ante pemonte ingampa. Wënæ wënæ cædäni ïnänite tömengä nö apænte ante pänongä ingampa. Ayæ guëadö guëa cædinque tömengä në nö cædongä ingampa. **12** Tömengä awinca gonga bæcodote baï ëmongä inte tömengä ocaboga pogantacoo encacä ingampa. Tömengäa ëmöwo yewæmonte ii incæte mäniwo tömenganque nänö ëñëwo impa. Wadäni ædö cæte ëñenguïnänii. **13** Tömengä weocoo yacoo wepænë guipænente mongængampa. Tömengä ëmöwo ïñömö, Wængonguï nänö Angaïnö, ante pemonte ingampa.

14 Öönædë iñömö tontadoidi tömengä müñæk tee empote godänipa. Tömänäni nïno näni ancoo waëmö näämæntacoo mongæninque cabayoidi näämænta eñadäni yabæ tæ contate mongænte godänipa. **15** Cabayoga në tæ contacä iñömö wabæca näni quëwencabo wabæca näni quëwencabo incæ waodäni ïnänite yaëmenca pancæte ante äninque tömengä önonë iñö yaëmë tipængaa waingamë engamë eñedinqe yædæ tadete ongongantapa. Tömengä iñömö në tæiyæ awënë tömengä nempo quëwänäni ïnänite aacä baï adobaï tömämæ quëwänäni ïnänite, Iïmaï cæedäni, ante aacæcäimpa. Yowepæ ante yowecoo näni pïnä pïnä gäwate cæincadedë pïnä pïnä gäwate baï cædinque cabayoga në tæ contacä Wængongui ænguï nänö angainö beyænque iñömö tömänäni ïnänite pïinte pancæcäimpa. Wængongui adocanque Tömää në Cægaingä ingampa. **16** Cabayoga në tæ contacä iñömö weocoo yacooga adobaï tömengä önoniya ii émöwo yewæmonte eñacampa. “Ayæ waodäni awënë odehyeidi iñönänite tömengä Tæiyæ Awënë Odehye ïnongä ingampa. Tömengä iñömö awënëidi tömänäni Awënë ïnongä ingampa,” ante pemonte ingampa.

17 Ayæ wacä Wængongui anquedo nænque cæncadëmö iñö a ongongä atabopa. Tömengä öönædë gämænö në cæwodäni tömänäni ïnänite yedæ ante aa pedinque, “Adoyömö godongämë pöedäni. Edæ Wængongui tæiyæ ææmæ ante pö cæedäni. **18** Awënë odehyeidi incæ tontado capitäöidi incæ onguïñænäni tæi pïñænäni incæ cabayoidi incæ cabayocooga inte në tæ contate

godäni incæ ïinäni tömänäni wænäni ate tömënäni baö cæncæte ante pöedäni. Waodäni awënë beyænque né cæte quëwëñäni incæ né nämä cæte quëwëñäni incæ awënëidi incæ önonäniqe incæ tömänäni baö pö cæedäni,” ante aa pecantapa.

¹⁹ Ayæ botö ayömö mönö guïñenongä tönö inguipoga awënë odehyeidi tönö tömënäni tontadoidi tönö adoyömö godongämæ pöninque, Cabayoga né tæ contacä ingante ayæ tömengä tontadoidi ïnänite mönö guëadö guëa cæcæimpa, ante cædäni atabopa. ²⁰ Incæte guëadö guëa cæyönänite tömënäni näemæ mönö guïñenongä ingante bæi ongöninque, Wængongui beyæ né apænebo, ante né babæ änigä ingante adobaï bæi ongönänitapa. Né babæ änongä iñömö mönö guïñenongä beyænque mä poni cæcä ïnongäimpa. ïnique mönö guïñenongä tömengä nänö yewæmöi né yewæmöiñäni iñömö tömengä nänö èmönö baï näni badönicä gäänë ædæ wææninque né apænedäni inte tömënäni né babæ änongä nänö mä cædö adinque guïñente wædinque oda cædönänipa. ïnique mönö guïñenongä tönö né babæ änongä ayæ müña quëwëñonate atopode näni änontibæ gonga baï näni bæcodotibæ cæncadémæ wido cædänitapa. ²¹ Tömöna müñæ pönäni ïnänite guiquenë cabayoga né tæ contacä tömengä önonë iñö yaëmenca yædæ tadete ongöninque do wænongä wænänitapa. ïnique né cæwodäni baö ade cænänique tömänäni né wænïnäni baö tömo poni cæwëñönäni ïnänitapa.

Miido wadepo iñonte æbänö baquii

¹ Wængongui anquedo wacä iñömö tadömengadænguipo ontatodemö wi ænequiü tönö ñänömencaïmë ñænæmë önonempo næængä inte öonædë iñö ta wæængä atabopa. ² Ta wææninque tömengä dadagöö ingante bæi ongöninque tömengä nänö miido wadepo ganca ñä cæyænte ongonguinque ante ñä cæyængantapa. Mäningä dadagöö wëenëñedë tæntæ në ingaingä inte wënæ awënë Tatäna ingacäimpa. ³ Mäningä ingante ñä cæyæninque tadömengadænguipodë wido cædinque ontatodemö wi ænequiü inte tee mönedinque tömengä dæca ontatodemö ædæmö tee moncacantapa. Waodäni wabæca näni quëwencabo ayæ wabæca näni quëwencabo iñönänite tömengä, Oda cæte gocædänimpa, ante miido wadepo ganca cædämaï incæcäimpa, ante Wængongui anquedo dadagöö ingante wido cæcantapa. Mänimpodepo iñque ba ate tömengä ingante, Wantæ iñö ñimpo cæte goquingä, ante ñimpo cæcä gocæcäimpa.

⁴ Ayæ awënëidi tæ contaimpacoo botö atabopa. Wængongui Awënë godö angä beyænque awënëidi badinque apænte ante në änäni badinäni inte mänimpaa tæ contadäni ñänitapa. Ayæ Itota ingante ante apænedinque Wængongui nänö angaïnö ante apænedäni beyænque tömänäni ñänite wangö tamencadäni wængadänimpa. Wangö tamencadäni wængänäni näni önöwocaidi botö ñöwo atabopa. Mäninäni iñömö mönö guüñenongä ayæ pöningä ingante adinque, Bitö Wængongui Awënë baï ñimidö anguenë, ante apænedämaï inte ayæ tömengä nänö èmönö baï

näni badöninca gäänenë ædæ wæænte apænedämaï ingadänimpa. Ayæ tömënäni näni önonemö ïnö näni önompo ïnö mönö guïñenongä ayæ pöningä nänö yewæmöi yewæmönämaï ingadänimpa. Adodäni ñäni ömæmöninque adoque müido wadepo ganca Itota Codito tönö godongämæ aadänitapa.

⁵ Mänïnäni täno ñäni ömæmönäni incæte wadäni guiquenë në wængäinäni incæ müido wadepo iinque go ate ñäni ömæmoncædänimpa. ⁶ Täno ñäni ömæmönäni iñomö në tæiyæ waëmö ïnäni inte näni toquinque. Edæ wadäni në wængäinäni mempoga ganca näni wængüümämo iñonte mänïnäni iñomö wænnämaï incædänimpa. Wæætë, Wængongui qui, ante në godönäni baï tömënäni adobaï, Wængongui beyæ, ante ayæ, Itota Codito beyæ, ante cæcædänimpa. Ayæ müido wadepo iñonte Itota Codito tönö godongämæ aacædänimpa.

Tatäna nänö œmæwo ömæe ëwengüïnö ante

⁷ Tadömengadænguipodë tömengä nänö tee mönecönë ñä cæyænte quëwënongä iñongante Tatäna ingante müido wadepo iinque go ate ñi cæyænäni ta gocæcäimpa. ⁸ Ta godinque tömengä inguipoga æmatæ go æmatæ go godinque Gogobæ näni ämæ ganca go Mäogobæ näni ämæ ganca gocæcäimpa. Inguipoga tömäo godinque tömengä, Wabæca näni quëwencabo ayæ wabæca näni quëwencabo näni oda cæte goquüümämo ante cædinque tömënäni ïnänite, Mönö guëadö guëa cæquinque gocæimpa, ante, Adoyömö godongämæ pöedäni, ante ancæcäimpa. Æpodänidö ïnänii, ante tömënäni æpæ wedeca ëmönai baï tæiyænäni inguïnänidö anguenë.

9 Mäninäni bogænæ tömäo godäni baï tömënäni adobaï inguipoga tömäo gocædänimpa. Wængonguï nänö waadete quëwëñömö tömengä quïnäni quëwëñömö godämæ gocædänimpa. Goyönäni öönædë ïnö gonga bæcodote gao wææñonte gonte wæncædänimpa. **10** Ayæ wënæ tömënäni ïnänite, Oda cæte gocædänimpa, ante në cægaingä ingante Wængonguï bæi ongonte atopode näni äñontibæ gonga baï näni bæcodotibæ cæncadämæ wido cæcæcäimpa. Edæ mönö guïñenongä tönö, Wængonguï beyæ në apænebo, ante në babæ äningä tönö tömëna dobæ mänïñömö wido cæte ingadaimpa. ïnique mäninäni itædë woyowotæ mänïñömö quëwente cöwë wantæpiyæ näni wæwenguïmämo ingæimpa.

Wængonguï Awënë tæ contaimpa näämæntapa

11 Ayæ awënë tæ contaimpa ñænæmpa näämæntapa adinque botö mänimpa në tæ contacä ingä adobaï atabopa. Inguipoga tönö öönæ iñömö tömengä ingante ate baï cædinque wodii godinque näna ongöñömö edæ ædömë gote dæ änimpa.

12 Ayæ në wængaïnäni tömänäni awënëidi incæ önonänique incæ mänimpa gäänë a ongönäni atabopa. A ongöñönäni mincayontacoo wataa wataa wi æmpote ongoncoopa. Ayæ mincayonta wataa Wængonguï, Quëwenguïta, ante tömengä yewæmongaintaa wi æmpote acantapa. Mänii mincayontacoo iñömö, Në wængaïnäni tömänäni æbänö cægaïnäni ïnäni, ante Wængonguï mänintacoo näni yewæmongainö ante wataa wataa tömanta adinque në wængaïnäni näni cægaï

ganca, ante tömënäni ïnänite adoganca apænte ante pangantapa. ¹³ Ayæ æpæntibæ cæncadëmæ do wængäinäni wæætë ta pönänitapa. Æmæwo wængäinäni incæ ta pönänitapa. Tömënäni näni wænte ongöñömö në ongongaïnäni inte wadæ ta pönänitapa. Ta pönäni ate, Æbänö cægaïnäni ïnäni, ante adinque Wængonguï adocanque adocanque näno cægaï ganca, ante tömengä ingante adoganca apænte ante pangantapa.

¹⁴ Mäniñedë ganca ayæ baganca wænämäi quëwencædänimpa, ante ayæ, Wængäinäni näni ongöñömö adobaï dæ bacæimpa, ante cædinque mönü Awënë wængäinäni æmæwo näni wængäimämo tönö näni wænte ongöñömö æpæntibæ gonga baï näni bæcodotibæ cæncadëmæ wido cæcantapa. Mänintibæ mempoga ganca æmæwo näni wængüimämo baï impa.

¹⁵ Wængonguï, Quëwenguinta, ante näno yewæmongaintaa adinque, Æcänö èmöwo mänintaa yewæmönämäi i, ante adinque në yewæmönämäi ingaïnäni ïnänite mänintibæ cæncadëmæ wido cæcantapa.

21

Inguipoga müinguipo öönæ müönæ

¹ Ayæ öönæ müönæ inguiipoga müinguipo atabopa. Edæ öönæ picæönæ inguiipoga picænguipo dæ ïnque batimpa. Ayæ æpæntibæ adobaï dæ änimpa. ² Ayæ godömenque botö ayöomite Wængonguï näno tæiyæ waëmö quëwëñömö müi Eedotadëe näni äñömö öönædë ïnö ta wææ atabopa. Onquiyængä në moncæ cæcä ïñömö, Botö nänoogængä inguingä waa

acæcäimpa, ante waëmö weocoo në mongængä baï ii quëwëñömö adobaï waëmö pöni èmö inte ta wææ atabopa.

³ Ayæ Awënë tæ contaimpa ïnö tedepämo yedæ ä ëñentabopa. “Ñöwo Wængonguü nänö owoquincö waodäni weca ongö ïnique tömengä töménäni tönö quëwenguingä ingampa. Töménäni tömengä guiidënäni bacædänimpa. Ayæ Wængonguü incæ, Botö tömëmo mïnitö Wængonguümo incæboimpa, ante töménäni weca ongoncæcäimpa. ⁴ Töménäni wëñapæ tamonte wædï tömämæ Wængonguü wadæ cæmoncæcäimpa. Mänïñedë æmæwo mönü wæñümämo incæ mönü wæwëñümämo incæ Ca ca mönü wædimämo incæ nantate mönü wædimämo incæ tömää mänümämo dæ angæimpa. Edæ wëenëñedë ïnímämo incæ ïnique batimpa,” angantapa.

⁵ Ayæ Awënë tæ contaimpaa në tæ contacä ïímaï angantapa. “Tömää ïnímämo botö ñöwo mii cæcæboimpa,” angantapa. Ayæ, “Mänömaïnö ante botö änïnö edæ nö pöni ii ïnique mänïnö ante wede pönengæimpa. Mänömaï beyæ bitö ïímaï ante yewæmoe,” angantapa.

⁶ Ayæ tömengä wæætë botö ïmote ïímaï änique, “Dobæ ïnique batimpa. Botö Tänobo ingaïmo inte Tömämo inguümo ïmopa. Wëenëñedë tömää në Badongaïmo inte tömää në ïnique Cæbo incæboimpa. Edæ në gæwænäni, Æpæ beïnëmönipa, ante në änäni ïnänite botö æpæ tapæ quëwenguümæ önonque godömo becædänimpa. ⁷ Tæï èmonte në gänä cædäni ïnänite botö mänincoo botö në godonguinc oo godömo æncædänimpa. Ayæ botö incæ töménäni Wængonguümo incæboimpa.

Tömënäni wæætë botö wëñænäni bacædänimpa.
 8 Wæætë guïñente awædö, ante në änäni tönö në pönénämai ïnäni guiquënë, në wïwa cædäni tönö wacä ingante në wænönäni guiquënë, në towente quëwënäni tönö idöidi në ïnäni guiquënë, Wængongü impa, ante näni badöninca gääñë ædæ wææninque në apænedäni tönö në babæ änäni tömänäni guiquënë, mänänäni ïñönänite atopode näni änontibæ gonga baï näni bæcodotibæ incæ tömënäni näni wæcöñömö bacæimpa. Mänii näni wænguïmämo ïñömö mempoga ganca näni æmæwo wænguïmämo impa,” angantapa.

Mii Eedotadëë quëwëñömö

9 Wængongü anquedoidi önompo æmæmpoque go mëa ganca ïnäni önompo æmæmpoque go mëa ganca owætacoo waodäni ïinque näni wæwenguïmämocoo eyede engate intacoo në næænäni ïñönänite adocanque botö weca pöninque, “Poe,” angantapa. “Wængongü Codotedo nänögængä në baquingä në monguingä ïñongante botö bitö ïmite odömömo acæbiimpa,” angantapa. 10 Ayæ Wængongü Önöwoca incæ botö ïmote bæi ongonte baï cæyongante botö wïimonte baï ïlmaï atabopa. Wængongü anquedo botö ïmote ö ænte mäo onquiyaboga tæcædæca poni cönongä ongonte ayömo Wængongü tæiyæ waëmö nänö quëwëñömö Eedotadëë näni äñömö öönædë ïnö ta wææñonte tömengä botö ïmote odömongä atabopa.

11 Mänii quëwëñömö Wængongü ñäö èmönongä baï apäitimpa. Ayæ dica aatapeca nänianca èmö baï awocawænta baï waëmonca ïnimpa. Waodäni näni nanguï godonte æninca baï

ñääö apäite baï Eedotadëë ïnimpa. ¹² Mänii quëwëñömö godämæ tæïmö wææ cædï ñöwæmö ongöñimpa. Ayæ wææ cædï odemoncoo ïñömö önompo tipæmpoga go mënemonga wææ cædinemö ïnimpa. Önompo tipæmpoga go mëa ganca wææ cædinemö incæ wayömö adodemonque Wængongui anquedo adocanque a ongöñongä wayömö adodemonque Wængongui anquedo a ongöñongante anquedoidi önompo tipæmpoga go mëa ganca ongöñänitapa. Mäninemö önompo tipæmpoga go mënemonga odemoncooga idægoidi näni cabø tipæmpoga go mencabodäniya ïñönänite tömänäni ëmöwocoo yewæmonte ïnimpa. Wayömö odemonga adocaboque ëmöwo wayömö odemonga adocaboque ëmöwo yewæmonte ïnimpa. ¹³ Nænque tamönö ïnö mëa go adoque odemö ïnimpa. Nænque wæidö ïnö mëa go adoque odemö ïnimpa. Betamonca ïnö mëa go adoque odemö ïnimpa. Adobai ñematæ ïnö mëa go adoque odemö ïnimpa. ¹⁴ Mänii quëwëñömö wæñöménæca mænonte wææ cæqui, ante näni ñönönincacoo ïñömö önompo tipæmpoga go mencaa ïnimpa. Mänincacoo önompo tipæmpoga go mencaa incæ Wængongui Codotedo näno da godongaïnäni önompo tipæmpoga go mënaa ïnäni tömänäni ëmöwo incæ adocanque ëmöwo wacaa adocanque ëmöwo wacaa yewæmonte ñacaimpa.

¹⁵ Wængongui anquedo botö ìmote në apænedingä ïñömö tee manguimpa oodo inte badöimpa në næængä atabopa. Mänii quëwëñömö tee mancæte ante mänii wææ cædinemoncoo adobai tee mancæte ante mänii wææ cædï adobai tee mancæte ante tömengä tee manguimpa

næængantapa. ¹⁶ Mänii quëwëñömö æmatæ adoganca æmatæ adoganca mænonte ïnimpa. Doyæ ïnö betamonca ïnö adoganca ïnimpa. Tömengä mänii quëwëñömö tee manguimpa inte tee mante doyæ ïnö ænöwæmö ïnö doo müido dootiento quidömetodo ganca ïnimpa. Ayæ betamonca ïñömö adobaï doo müido dootiento quidömetodo ganca i atabopa. ¹⁷ Wængongui anquedo waodäni näni tee mänö baï tee mangä ayongä mänii quëwëñömö wææ cædï tæïnebo ïnö tetenta i coatodo mætodo ganca ïnimpa.

¹⁸ Mänii wææ cædï aatapeca näni änonca inte mænöni impa. Mänii quëwëñömö guiquenë oodo inte awocawænta baï waëmö inte mænöni impa. ¹⁹ Mänii quëwëñömö wænöménæca mænonte wææ cæqui, ante ñönönincacoo ïñömö, Waëmö èmongæimpa, ante tömënäni quincacoo näni nanguï godonte ænincacoo ænte mämö ñönönincacooga bewodö bewodö cædänitapa.

Tänoca ñönöninca aatapeca näni anca ïnimpa.

Waca ñönöninca guiquenë tapidoca näni anca ïnimpa.

Waca ñönöninca guiquenë aagataca näni anca ïnimpa.

Waca ñönöninca guiquenë etemënaotaca näni anca ïnimpa.

²⁰ Waca ñönöninca guiquenë oöninteca näni anca ïnimpa.

Waca ñönöninca guiquenë codönadïnaca näni anca ïnimpa.

Waca ñönöninca guiquenë coditooditoca näni anca ïnimpa.

Waca ñönöninca guiquënë bedidoca näni anca ñimpa.

Waca ñönöninca guiquënë topatioca näni anca ñimpa.

Waca ñönöninca guiquënë coditopadataca näni anca ñimpa.

Waca ñönöninca guiquënë aatintoca näni anca ñimpa.

Waca tömanca guiquënë äamatitaca näni anca ñimpa.
Mänimpoca ñimpa.

²¹ Mänii wææ cædïnemö ïñömö önompo tipæmpoga go mënemonga ïñömö pededamö näni ämö önompo tipæmpoga go mémonga inte mænonte ñimpa. Wææ cædïnemö incæ wææ cædïnemö incæ pededamö adomonque adomonque inte mænönïnemö ñimpa. Mänii quëwëñömö taadö ñænænö godö oodo inte mænöwate taadö awocawænta baï waëmö ñimpa.

²² Mönö Wængonguü Awënë adocanque Tömaä né Cægaingä tönö Wængonguü Codotedo tönö mäniñömö cöwë ongöna ïnique godongämë quëwënäni guiquënë, Mönö Wængonguü oncönë guicæimpa, ante quïnante anguïnäni. Edæ Wængonguü tæiyæ waëmö oncö mäniñömö dæ ä atabopa. ²³ Wængonguü në ñääö baï èmönongä inte ñääö apäiquingä baï ïnongäimpa. Ayæ Wængonguü Codotedo ïñömö näni tï wodönoincade baï ï ïnique mänii quëwëñömö ïñömö nænque incæ apäicä incæ quïnante godömenque ñääö apäiquü. ²⁴ Wabæca näni quëwencabo ayæ wabæca näni quëwencabo ïnänite Wængonguü ængä beyænque në quëwënäni inte mänïnäni mänii ñääö apäiyömö cægoncædänimpa. Adobaï inguipoga awënë

odeyeidi waëmoncoo näni ëadincoo mäniñömö ænte poncædänimpa.

²⁵ Mänii quëwëñömö woyowotæ ïnämäi ingæimpa. ïninque mäniñömö wææ cædinemoncoo ïimö ïñö ïimö ïñö ïñonte cöwë tee mönedämaï ingæimpa. ²⁶ Wabæca näni quëwencabo ayæ wabæca näni quëwencabo incæ tömënäni waëmoncoo näni ëadincoo mäniñömö ænte poncædänimpa. Mänii quëwëñömö waa quëwëñömö impa, ante waa ate apænecædänimpa.

²⁷ Quiëmë wënæ wënæ i mäniñömö cöwë guiidämaï ingæimpa. Në wiwa cædäni incæ në babæ änäni incæ mänii quëwëñömö guiidämaï inguïnänidö anguënë. Wæætë Wængongui Codotedo, Quëwenguintaa, ante nänö yewæmöintaa në yewæmönäni guiquënenë tömënäni queiicædänimpa.

22

¹ Ayæ Wængongui anquedo botö ïmote önö quëwenguimæ odömongä atabopa. Mänimæ awocawænta baï waëmömæ impa. Wængongui töñö Wængongui Codotedo näna aacæ tæ contaimpa ïnö tapæmpa. ² Mäniiñömö tadinque mänii quëwëñömö taadö ñænænö godö tæcæguedë ïnö ta gopæmpa. Mäninö æmæ wedeca incæ ïmæ wedeca incæ awæ quëwenguïwæ pæwæ atabopa. Mäniwæ ïñömö tömenca wacä apäicä ïñonte wacä apäicä ïñonte incapa. ïninque adoque wadepo ïñedë önompo tipæmpoga go mæa ganca mänimPGA mäniwæ incayedë impa. Wabæca näni quëwencabo ayæ wabæca näni quëwencabo incæ mänimæca quëwënäni tömänäni

mäniwæ öñabocoo beyæ gancæ bacædänimpa, ante ëñabocoopa. ³ Wængonguï pante nänö angaïnö beyænque quincoomë wënæ wënæ bagatii mäniñö mäniñedë dæ angæimpa. Wængonguï tönö Wængonguï Codotedo näna aacæ tæ contaimpa mäniñ quëwëñömö mæ ongoncæpaimpa. Tömengä ingante né cædönäni iñömö tömengä ingante watapæ apænedinque tömengä ingante cæcædänimpa. ⁴ Tömengä awinca acædänimpa. Ayæ tömengä émöwo töménäni önonemö iñö yewæmonte incædänimpa. ⁵ Mäniñömö woyowotæ iñämaï ingæimpa. Edæ mäniñömö quëwénäni beyæ Wængonguï Awënë né ñääö émönongä inte apäiquingä iñongampa. Iñinque nænque ñääö apäidö incæ tñ wodönoincade énënö incæ quïnante ayæ apäiquiñ. Ayæ mäniñömö quëwénäni adodäni cöwë wantæpiyæ aacædänimpa.

Itota Codito oo poncæcæimpa

⁶ Ayæ Wængonguï anquedo botö ïmote apænedinque, “Mäniñö bitö éñenö nö pöni iñinque mäniñö ante wede pönengæimpa. Wængonguï beyæ né apænedönäni tömengä Önöwoca ingante ëwocadinqe apænedänipa. Töménäni näni né ëwocadongä Wængonguï Awënë iñömö tömengä anquedo ingante apænedinque, Bitö botö ïmote né cædönäni weca godinque, Æbänö oo pöni baquimpa, ante odömömi acædänimpa, ante da pönongä pongantapa,” ante botö ïmote apænecantapa.

⁷ Itota Codito, “Aedäni. Botö oo ocæ émænte ponguïmo ïmopa. Ii mincayontaa Wængonguï

beyæ apænedinque näni yewæmonte angaïnö ante në ëñente cædäni iñömö näni toquinque,” ante apænecantapa.

⁸ Botö Wäömo iñomo ïmopa. Mäninö Wængonguü anquedo nänö änïnö ante në ëñenïmo inte botö mänïi tömengä nänö odömönïnö ante në adïmo iñomo ïmopa. Wængonguü anquedo angä ëñeninqü ayæ odömongä adinque botö në odömöningä önöwa iñö aðæ wæænte tömengä ingante watapæ apænecæte ante cætabopa. ⁹ Cæyömote tömengä wæætë, “Mänömaï cædämaï ïmäwe, angantapa. Botö önonque bitö baï Wængonguü ingante në cæbo ïmopa. Ayæ bitö töniñadäni Wængonguü beyæ në apænedönäni tönö ii yewæmöointaa näni angaïnö ante në ëñente cædäni tönö botö tömënäni baï adobai Wængonguü ingante në cæbo ïmopa cæbii. Edæ Wængonguinque ingante aðæ wææninque, Bitö Wængonguü Awënë adobique ïmidö anguënë, ante apænee,” angantapa.

¹⁰ Wængonguü anquedo godömenque botö ïmote iïmaï angantapa. “Edæ mänömaï baquiönæ oo pöni ingæimpa cæbii. Ii yewæmöointaa Wængonguü beyæ apænedinque näni angaïnö ante bitö wë wodönämaï inte do apænee. ¹¹ Në wënæ wënæ cædönäni iñänite ee abi godömenque wënæ wënæ cæcædänimpa. Tömënäni näni pönënö wentamö baï në entawënäni iñänite ee abi godömenque näni pönënö wentamö baï entawencædänimpa. Në nö cædäni iñänite ee abi godömenque nö cæte quëwencædänimpa. Në tæiyæ waëmö entawënäni iñänite ee abi godömenque tæiyæ waëmö entawencædänimpa.”

¹² Itota Codito, “Aedäni. Botö oo ocæ ëmænte

ponguïmo ïmopa. Ocæ ëmænte pöninque botö tömëmo godömo näni ænguincoo, ante næænte ponguïmo ïmopa. Tömänäni æbänö cædänii, ante adinque botö tömënäni näni cægaï ganca ante adoganca godömo æncædänimpa. ¹³ Botö Tänobo ingaïmo inte Tömämo inguïmo ïmopa. Tömää badönämaï iñedë botö Do Quëwengaïmo ïmopa. Ayæ tömää iinque bayedë incæ botö Ayæ Pöni në Quëwëmo incæboimpa. Wëenëñedë tömää në Badongaïmo inte tömää në Iinque Cæbo incæboimpa.”

¹⁴ Weocoo yamonte baï mümönë në mënongate ïnäni iñömö tömënäni näni toquinque edæ mänii quëwëñömö wææ cædinemö iñömö go guiquïnäni ïnänipa. Go guiidinque tömënäni quëwenguïwæ quëwenguïca bequïnäni ïnänipa. ¹⁵ Wiwa cædäni guiquenë mänii quëwëñömö yabæque iñömö on-gonte wæquïnäni ïnänipa. Idöidi në ïnäni, në towente quëwënäni, wacä ingante në wænönäni yabæque ongönänipa. Wængongui impa, ante näni badöninca gäänë ædæ wææninqüe në apænedäni, në babæ änäni tönö, Babæ äinëmönipa, ante në änäni tönö tömënäni tömänäni mänii quëwëñömö yabæque iñömö quëwenguïnäni ïnänipa.

¹⁶ “Botö Itotabo ingaïmo ïmopa. Mäninö botö angaïnö ante nö impa, ante botö ïmote godongämæ näni pönencabodäni tömänäni ïnänite apænecä ëñencædänimpa, ante cædinque botö do botö anquedo ingante mïnitö weca da pönömo pongantapa. Botö docä Awënë Dabii nänö Wæmæncoo ingaïmo inte adobaï nänö Pæïmo ïnömo ïmopa. Botö wadaamö baï ñäö bayö apäimö

baï ïmopa.”

17 Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca töönö Wængonguï Codotedo nänöogængä näni änongä, “Pöedäni,” änapa. Äñöna tömënäni tömëna ïnate në eñenäni inte adobaï, “Pöedäni,” ancædänimpa, ämopa. Në gæwænte ïnäni tömänäni pö becædänimpa, ämopa. Në beïnënäni iñönänite, Minitö quëwenguïmæ, ante önonque pönonguïmæ incæ pö ænte becæmïnimpa, ante ämopa.

18 Ii yewæmöointaa Wængonguï beyæ në apænedäni näni angaïnö ante në eñenäni tömänäni iñänite, Ee aedäni, botö wææ ämopa. Edæ mänïnö näni angaïnö ante godömenque wadö änäni iñänite Wængonguï pancæcäimpa. Ii yewæmöointaa quïëmë näni pante wæwenguinc oo, ante yewæmonte adinque Wængonguï në wadö änäni iñänite mäninc oo baï godömenque pancæcäimpa. **19** Ayæ ii yewæmöointaa Wængonguï beyæ në apænedäni näni angaïnö incæ pancadea æninque në wëä godonte baï cædäni iñänite Wængonguï quëwenguïwæ quëwenguinc a godönämäi incæcäimpa. Tömengä adobaï, Botö tæiyæ waëmö quëwëñömö mäniñömö guiidämaï incæmïnimpa, ante ancæcäimpa. Mänii quëwenguïwæ ante mänii quëwëñömö ante ii yewæmöointaa yewæmonte impa.

20 Mänïnö ante, Nö impa, ante në apænecä iñömö tömengä iñömö, “Ao, botö oo ocæ ëmænte ponguïmo ïmopa,” angantapa. Äñongante botö,

Mänömaï baquïnö anguënë, ante, Amëë, äninqüe, Awënenë Itota pöe, ämopa.

Nänö Odömongaïnö 22:21

c

Nänö Odömongaïnö 22:21

21 Awënë Itota Wængonguï nänö guiidënäni
ïnänite waadete godö cæcæcäimpa. Mänömaï
baquïnö anguënë, ante botö, Amëë, ante mäninque
ämopa.

Wængongui nänö Apænegaïnö New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
9bedab5a-39ff-5163-a35b-8056cbbe8690